

Budapest,
1998. március 16.,
hétfő

20. szám

Ára: 175,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

1998: XI. tv.	Az ügyvédekről	1641
1998: XII. tv.	A külföldre utazásról	1662
1998: XIII. tv.	A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény módosításáról	1669
1998: XIV. tv.	A közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény módosításáról	1669
6/1998. (III. 16.) KTM r.	Az építésügyi hatósági feladatokat ellátó köztisztviselők továbbképzéséről	1670
8/1998. (III. 16.) NM r.	Az ortopédiai technikus szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról	1670
9/1998. (III. 16.) ME h.	A hágai Nemzetközi Bíróság Dunával kapcsolatos döntéséből adódó kormányzati feladatok ellátását segítő Tanácsadó Testület tagja lemondásának elfogadásáról	1680

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

1998. évi XI. törvény az ügyvédekről*

ELSŐ RÉSZ

ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

Általános elvek

1. § Az ügyvéd a hivatásának gyakorlásával — törvényes eszközökkel és módon — elősegíti megbízója jogainak érvényesítését és kötelezettségeinek teljesítését. Közreműködik abban, hogy az ellenérdekű felek a jogvitáikat megegyezéssel intézzék el.

* A törvényt az Országgyűlés az 1998. február 24-i ülésnapján fogadta el.

2. § Az ügyvéd a Magyar Köztársaság valamennyi bírósága és hatósága (a továbbiakban együtt: hatóság) előtt eljárhat, és minden ügyben elláthatja a megbízó jogi képviselését.

3. § (1) Az ügyvéd e tevékenységében szabad és független. Az ügyvéd nem vállalhat olyan kötelezettséget, amely a hivatásbeli függetlenségét veszélyezteti.

(2) Az ügyvédnek hivatását a legjobb tudása szerint, lelkiismeretesen, a jogszabályok megtartásával kell gyakorolnia, tevékenységében köteles mindenkor az ügyvédi hivatáshoz méltó magatartást tanúsítani.

(3) Az ügyvéd nem működhet közre, ha az a hivatásával nem egyeztethető össze, így különösen ha a közreműködését olyan jogügyletnek kérik, amely jogszabályba ütközik, vagy jogszabály megkerülésére irányul.

4. § Ügyvédet mindenki szabadon választhat.

Az ügyvédi tevékenység

5. § (1) Az ügyvéd

- képviseli az ügyfelét,
- büntetőügyben védelmet lát el,
- jogi tanácsot ad,

d) szerződést, beadványt, más iratot készít,
e) az a)–d) pontban felsoroltakkal összefüggésben pénz és értéktárgy letéti kezelését végzi.

(2) Az (1) bekezdésben felsoroltak ellenérték fejében történő rendszeres ellátására — ha törvény másképpen nem rendelkezik — kizárólag ügyvéd jogosult.

(3) Az ügyvéd az (1) bekezdésben felsoroltakon kívül elláthatja a következő tevékenységeket is:

- a) adótanácsadás,
- b) társadalombiztosítási tanácsadás,
- c) pénzügyi és egyéb üzletviteli tanácsadás,
- d) ingatlanközvetítés,
- e) szabadalmi ügyvivői tevékenység,
- f) olyan tevékenység, amelyre — helyi önkormányzati rendelet kivételével — jogszabály felhatalmazza.

Összeférhetetlenség

6. § (1) Az ügyvéd

a) nem állhat munkaviszonyban, szolgálati viszonyban, munkavégzési kötelezettséggel járó más jogviszonyban; nem lehet közalkalmazott, köztisztviselő, közjegyző és főállású polgármester,

b) nem végezhet személyes közreműködéssel vagy korlátlan anyagi felelősséggel járó vállalkozói tevékenységet.

(2) Nem esik az (1) bekezdés tilalma alá

- a) a tudományos, művészeti és sporttevékenység,
- b) az oktatói tevékenység,
- c) a nem igazságügyi szakértői tevékenység,
- d) a választottbírói tevékenység,
- e) az országgyűlési, helyi önkormányzati és társadalombiztosítási önkormányzati képviselői jogviszony,
- f) a munkaviszony nélküli igazgatósági és felügyelőbizottsági tagság,
- g) a kuratóriumi tagság és tisztségviselés.

(3) Az ügyvéd az összeférhetetlenségi okot a bekövetkezésétől számított 15 napon belül köteles az ügyvédi kamarának bejelenteni.

7. § Az ügyvéd 2 évig nem járhat el annál a bíróságnál, ügyészségnél vagy nyomozó hatóságnál, amelynél az ügyvédi kamarai tagsága előtt bíró, ügyész vagy a nyomozó hatóság tagja volt.

Titoktartási kötelezettség

8. § (1) Az ügyvédet titoktartási kötelezettség terheli minden olyan tényt és adatot illetően, amelyről a hivatásának ellátása során szerzett tudomást. E kötelezettség független az ügyvédi megbízási jogviszony fennállásától, és az ügyvédi működés megszűnése után is fennmarad.

(2) A titoktartási kötelezettség kiterjed az ügyvéd által készített és a birtokában levő egyéb iratra is, ha ez a titoktartás körébe tartozó tényt, adatot tartalmaz. Az ügyvédnél folytatott hatósági vizsgálat során az ügyvéd nem tárhatja fel a megbízójára vonatkozó iratokat és adatokat, de a hatóság eljárását nem akadályozhatja.

(3) A megbízó, a jogutódja és a törvényes képviselője a titoktartási kötelezettség alól felmentést adhat. Az olyan tényről és adatról, amelyről mint védő szerzett tudomást, az ügyvéd és az alkalmazott ügyvéd felmentés esetén sem hallgatható ki tanúként.

(4) A titoktartási kötelezettség az ügyvédi irodákra és alkalmazottakra, az ügyvédi szervekre, ezek tisztségviselőire és alkalmazottaira megfelelően irányadó.

Díjazás

9. § (1) Az ügyvédet a tevékenységéért megbízási díj és költségtérítés illeti meg.

(2) Az ügyvédi megbízási díj szabad megállapodás tárgya.

Anyagi felelősség

10. § (1) Az ügyvéd a tevékenysége körében okozott kár megtérítéséért a Polgári Törvénykönyv (Ptk.) szerint felel.

(2) Az ügyvéd az ügyvédi tevékenysége körében okozott károk megtérítésére köteles felelősségbiztosítási szerződést kötni, és azt ügyvédi tevékenységének tartama alatt fenntartani.

(3) Az ügyvéd felróhatóság hiányában is felelősséggel tartozik a visszaszolgáltatási vagy elszámolási kötelezettséggel átvett pénzért és értéktárgyért. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a hiányt elháríthatatlan külső ok idézte elő.

Névhasználat

11. § (1) Az ügyvéd a hivatásának gyakorlásakor a saját családi és utónevét vagy a leánykori nevét, valamint doktori címét használja az ügyvédi minőségre utalással.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott névhasználatról az ügyvéd kizárólag a 112. § (1) bekezdésének b) pontja szerint kiadott szabályzat szerint térhet el.

Az ügyvédi kamara

12. § (1) Az ügyvédi kamara az ügyvédek önkormányzati elven alapuló, szakmai és érdekképviselői feladatokat ellátó köztestülete.

(2) Az ügyvédi kamara az ügyvédek szakmai irányításával, érdekképviseletével kapcsolatos közfeladatokat látja el. Ennek során

a) gondoskodik az ügyvédek jogainak védelméről, elősegíti a kötelezettségeik teljesítését, szervezi a szakmai továbbképzésüket,

b) véleményt nyilvánít az ügyvédi tevékenységgel kapcsolatos kérdésekben,

c) dönt az ügyvédek kamarai tagságának keletkezéséről és megszűnéséről,

d) vezeti az alkalmazott ügyvédek, az ügyvédjelöltek, a külföldi jogi tanácsadók és az ügyvédi irodák névjegyzékét.

(3) Az ügyvédi kamara területi kamaraként (a továbbiakban: kamara) és országos kamaraként (Magyar Ügyvédi Kamara) működik.

MÁSODIK RÉSZ

AZ ÜGYVÉDI KAMARAI TAGSÁG

II. Fejezet

A KAMARAI TAGSÁG KELETKEZÉSE

Felvétel a kamarába

13. § (1) Ügyvédi tevékenységet — az alkalmazott ügyvéd kivételével — az végezhet, aki a kamara tagja, és az ügyvédi esküt letette.

(2) A kamara a tagjai közé felvett ügyvédet nyilvántartásba veszi, és igazolvánnyal látja el.

(3) A kamarába — kérelmére — ügyvédként fel kell venni azt, aki megfelel a következő feltételeknek:

a) magyar állampolgár, kivéve, ha nemzetközi szerződés eltérően rendelkezik,

b) Magyarországon lakóhelye van,

c) büntetlen előéletű,

d) jogi egyetemi végzettséggel rendelkezik,

e) magyar jogi szakvizsgát tett,

f) a Magyar Ügyvédek Biztosító és Segélyező Egyesületének tagja, vagy a kamara által elfogadott más felelősségbiztosítása van,

g) az ügyvédi tevékenység folyamatos gyakorlására alkalmas irodahelyiséggel rendelkezik a kamara működési területén,

h) nem esik a (4) bekezdésben felsorolt kizáró okok alá.

(4) Nem vehető fel a kamarába az,

a) akivel szemben a 6. §-ban foglalt összeférhetetlenségi ok áll fenn, és azt nem szünteti meg,

b) aki a közügyektől vagy a jogi képesítéshez kötött foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés hatálya alatt áll,

c) akit a bíróság szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtható szabadságvesztésre ítélt, a büntetés kitöltésétől, illetőleg a végrehajthatóság megszűnésétől

számított 10 évig, akinek a szabadságvesztés büntetés végrehajtását próbaidőre felfüggesztették, a próbaidő leteltétől számított 3 évig,

d) akit az ügyvédi kamarából kizártak, a kizáró határozat jogerőre emelkedésétől számított 10 évig,

e) aki cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság hatálya alatt áll, vagy gondnokság alá helyezése nélkül is cselekvőképtelen (Ptk. 17. §),

f) aki az életmódja vagy magatartása miatt az ügyvédi hivatás gyakorlásához szükséges közbizalomra érdemtelen.

(5) A (3) bekezdés f) pontjában foglalt feltétel az irodai tagként felvételét kérő esetén a 68. § (2) bekezdésének c) pontja szerinti felelősségbiztosítással teljesül.

A felvétel iránti eljárás felfüggesztése

14. § (1) A kamara a felvétel iránti eljárást felfüggeszti, ha a kérelmező ellen — közvádra üldözendő — szándékos bűncselekmény elkövetése miatt indult eljárás.

(2) A felfüggesztés a büntetőeljárás jogerős befejezéséig tart, ezt követően a felvételi kérelem elbírálására meghatározott határidő újból kezdődik.

(3) A felfüggesztésről hozott határozat ellen jogorvoslatnak van helye.

A kérelem elbírálása

15. § (1) A kamara arra illetékes szerve [106. § (2) bek.] a kérelemről a benyújtásától számított 60 napon belül határoz. A határidő indokolt esetben egy ízben 30 nappal meghosszabbítható. A kérelmet elutasító határozatot indokolni kell.

(2) A határozat ellen a kérelmező a kézbesítésétől számított 15 napon belül a másodfokú kamarai szervhez [113. § (2) bek.] fellebbezhet.

(3) Ha a másodfokú kamarai szerv a fellebbezést elutasította, a kérelmező a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül a Polgári perrendtartás közigazgatási perekre (Pp. XX. fejezet) irányadó szabályai szerint a bírósághoz fordulhat. A keresetindításnak a határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs.

Az ügyvédi eskü

16. § (1) Az ügyvéd a kamarai felvételét követő egy hónapon belül a kamara elnöke előtt esküt tesz.

(2) Az eskü szövege a következő:

„Én, ... esküszöm, hogy ügyvédi hivatásomat az ügyfelem érdekében, a Magyar Köztársaság Alkotmánya és jogsza-

bályai szerint lelkiismeretesen gyakorlom, és az ennek során tudomásomra jutott titkot megőrzöm. (Az eskütevő meggyőződése szerint) Isten engem úgy segítjen.”

(3) Az ügyvéd a tevékenységét az eskü letétele után kezdheti meg.

(4) Az eskütételről a kamara okiratot készít, amely az eskü szövegét, letételének és az ügyvédi tevékenység megkezdésének időpontját tartalmazza. Az okiratot az ügyvéd és a kamara elnöke aláírja. Az esküokiratot a kamara őrzi meg.

(5) Ha az ügyvéd az eskütételben akadályozva van, az (1) bekezdésben meghatározott határidőt az akadály megszűnésétől kell számítani. Ha az ügyvéd az esküt határidőben nem tette le, a kamarai tagsága a határidő lejártát követő napon megszűnik.

Az ügyvédi tevékenység szüneteltetése

17. § (1) Az ügyvéd a tevékenységét — a kamara engedélyével — szüneteltetheti. A szünetelés legrövidebb időtartama 3 hónap. A szüneteltetés engedélyezését a kamara abban az esetben tagadhatja meg, ha az ügyvéd nem gondoskodott megfelelően megbízásainak átadásáról vagy megszüntetéséről, valamint — ha a szüneteltetést bejelentő ügyvéd alkalmazott ügyvédet, ügyvédjelöltet foglalkoztat — az alkalmazott ügyvéd, illetve ügyvédjelölt munkaviszonyának a Munka Törvénykönyve szerinti rendezéséről.

(2) A kamara a szüneteltetés iránti kérelemről határozatot hoz. A kérelem elbírálására a 15. §-t kell alkalmazni.

18. § (1) A kamara engedélyezése nem szükséges az országgyűlési képviselői vagy a polgármesteri megbízatás miatti szüneteltetéshez. Ez esetben a szüneteltetés időtartama a megbízatás lejártáig tart. Az ügyvéd az ilyen szüneteltetést köteles a kamarának bejelenteni.

(2) Az ügyvédi tevékenység szüneteltetésének időtartama alatt létesített munkaviszony, közalkalmazotti vagy köztisztviselői jogviszony nem ütközik a 6. § (1) bekezdésének a) pontjába.

(3) A szüneteltetés alatt az ügyvéd nem gyakorolhatja a kamarai tagságból eredő jogokat, és nem terhelik az abból fakadó kötelezettségek.

A kamarai tagság területi hatálya

19. § (1) Az ügyvéd Magyarországon egy kamara tagja lehet, és ennek a kamarának a területén tarthat fenn irodát és alirodát.

(2) Ha az ügyvéd az irodát más kamara területére kívánja áthelyezni, kérnie kell a másik kamaránál az átjegyzését. Az átjegyzésig az ügyvéd kamarai tagsága a korábbi kamaránál fennáll. Az átjegyzés iránti kérelem elbírálására a 15. §-t kell alkalmazni.

III. Fejezet

A KAMARAI TAGSÁG MEGSZŰNÉSE

20. § (1) Az ügyvéd kamarai tagsága megszűnik, ha

- a) a kamarai tagságáról lemondott,
- b) a 13. § (3) bekezdésében felsorolt feltételeknek nem felel meg,
- c) a kamarai tagdíjfizetési kötelezettségét felszólítás ellenére nem teljesítette,
- d) a 6. §-ban foglalt összeférhetlenséget felszólítás ellenére nem szüntette meg,
- e) cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság hatálya alá került, vagy gondnokság alá helyezés nélkül is cselekvőképtelen (Ptk. 17. §),
- f) az esküt határidőben nem tette le,
- g) az ügyvédi tevékenység szüneteltetésének lejártát követően a tevékenységét nem folytatja,
- h) a kamarából kizárták,
- i) meghalt.

(2) A kamara az (1) bekezdés c) és d) pontja esetén írásban felszólítja az ügyvédet, hogy fizesse be a tagdíjat, illetve a 6. §-ban szabályozott összeférhetlenséget 30 napon belül szüntesse meg. Az (1) bekezdés d) pontja esetén a kamara összeférhetlenségi bizottságának állásfoglalását be kell szerezni.

(3) A kamara az (1) bekezdés a)–g) pontja esetén a kamarai tagság megszüntetéséről határozatot hoz, amelyet indokolni kell. A határozatra a 15. § rendelkezései az irányadók.

(4) Ha az ügyvéd kamarai tagsága az (1) bekezdés a)–c) pontjában szabályozott eset alapján szűnt meg, az újbóli kamarai felvételének a kamarai tagság megszűnéséről szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított 1 év elteltével van helye.

21. § (1) Kamarai tagságának megszűnésekor a kamara az ügyvédet törli a nyilvántartásából, és az igazolványát visszavonja.

(2) Az ügyvéd kamarai tagságának megszűnését az ügyvéd nevének és irodája címének közlésével a megszűnését követő 15 napon belül egy országos napilapban a kamara közzéteszi, kivéve, ha a kamarai tagság elhalálozás folytán szűnt meg.

HARMADIK RÉSZ

AZ ÜGYVÉDI MŰKÖDÉS

IV. Fejezet

A MEGBÍZÁSI JOGVISZONY

A megbízás létrejötte

22. § Az ügyvéd általában a megbízó megbízása alapján jár el. Az ügyvéd a hatóság kirendelése alapján is eljárhat.

23. § (1) Az ügyvéd és a megbízó között a megbízás akkor jön létre, ha a felek megállapodtak a megbízás tartalmában, a megbízási díjban és az előrelátható költségekben. A felek költségátalány alkalmazását is kiköthetik.

(2) A megbízást — a tanácsadás esetét kivéve — írásba kell foglalni. Az írásba foglalás elmaradása a megbízás érvényességét nem érinti, de ilyen esetben a megbízás tartalmának bizonyítása a megbízottat terheli.

(3) A megbízó az ügy ellátásával több ügyvédet is megbízhat, akik az ügyet együtt látják el.

(4) A megbízó az ügy ellátásával más ügyvédet úgy is megbízhat, hogy mindegyik ügyvéd meghatározott részfeladatot lát el.

(5) Az ügyvéd a megbízás ellátásához alkalmazott ügyvédje, ügyvédjelöltje, a nála működő külföldi jogi tanácsadó, továbbá más ügyvéd közreműködését is igénybe veheti, kivéve, ha ezt a megbízó a megbízás létrejöttekor írásban kizárta.

A megbízás megszűnése

24. § (1) Az ügyvéd nem köteles a megbízást elfogadni, és az elfogadott megbízást bármikor, indokolás nélkül, írásban felmondhatja. A felmondási idő a megbízó értesítésétől számított 15 nap. Az ügyvéd a felmondási idő alatt is köteles a megbízó érdekében eljárni.

(2) A megbízó a megbízást írásban bármikor korlátozhatja, vagy azonnali hatállyal felmondhatja.

(3) Folyamatos megbízási jogviszony esetén a felek a felmondásról az (1) és (2) bekezdéstől eltérően rendelkezhetnek.

(4) Az ügyvéd a megbízás megszűnését vagy korlátozását haladéktalanul köteles annak a hatóságnak írásban bejelenteni, amelynél a rábízott ügy folyamatban van.

(5) A megbízás az (1) és (2) bekezdésben foglaltakon kívül megszűnik

- a) a megbízás teljesítésével,
- b) az ügyvéd vagy a megbízó halálával,
- c) a megbízó jogutód nélküli megszűnésével,
- d) az ügyvéd kamarai tagságának megszűnésével.

(6) Az ügyvéd köteles a megbízó haláláról vagy jogutód nélküli megszűnéséről haladéktalanul értesíteni azokat az általa ismert személyeket és szervezeteket, akiknek ebből eredően jogaik és kötelezettségeik keletkeztek.

(7) Ha az ügyvéd a tevékenységét ügyvédi iroda (67—83. §) tagjaként folytatja, a megbízás nem szűnik meg, hanem az iroda megbízottá válik. Az ügyvéd a várható változásról köteles a megbízóját haladéktalanul, de legkésőbb azt 15 nappal megelőzően, illetőleg a (3) bekezdés szerint meghatározott felmondási idő kezdete előtt írásban értesíteni, ebben tájékoztatni a (2) és (3) bekezdésben foglalt lehetőségekről.

A megbízás elvállalásának korlátai

25. § (1) Az ügyvéd a megbízójával szemben mástól megbízást nem vállalhat el.

(2) Korábbi megbízójával szemben az ügyvéd megbízást akkor vállalhat el, ha a korábbi és az új ügy között nincs összefüggés, korábbi munkáltatójával szemben pedig akkor, ha a munkaviszony (szolgálati, alkalmazotti jogviszony) legalább 3 éve megszűnt, és munkavállalóként az ügy intézésében nem vett részt.

(3) A megbízó, a korábbi megbízó és a munkáltató az e §-ban foglalt korlátozás alól írásban felmentést adhat.

(4) Az ügyvéd megbízást nem vállalhat el abban az ügyben, amelyben korábban bíróként, ügyészként, közjegyzőként, közjegyzőhelyettesként vagy nyomozó hatóság tagjaként eljár.

A meghatalmazás

26. § (1) Az ügyvédnek adott meghatalmazás csak akkor érvényes, ha írásba foglalták. A meghatalmazást a megbízónak és az ügyvédnek saját kezűleg alá kell írnia.

(2) A megbízó és az ügyvéd által aláírt meghatalmazás teljes bizonyító erejű magánokirat.

(3) Ha a megbízó írni, olvasni nem tud, vagy nem képes, a meghatalmazást közokiratba vagy olyan teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni, amelyen két tanú az aláírásával igazolja, hogy a megbízó a megbízás létrejöttét előttük elismerte.

(4) A meghatalmazás feljogosítja az ügyvédet minden olyan cselekményre, amely a rábízott ügy szabályszerű ellátásával jár, így okirat, pénz és más vagyontárgy átvételére is.

(5) Az ügyvéd képviseleti jogkörének korlátozása a hatóság vagy a harmadik személy irányában annyiban hatályos, amennyiben a korlátozás a meghatalmazásból kitűnik.

Az okirati ellenjegyzés

27. § (1) Az okirat ellenjegyzésével az ügyvéd bizonyítja, hogy

a) az okirat a felek kinyilvánított akaratának és a jogszabályoknak megfelel, és

b) az okiratban megjelölt fél az okiratot előtte vagy helyettese [23. § (5) bek.] előtt írta alá, illetőleg aláírását előtte vagy helyettese előtt saját kezű aláírásának ismerete el.

(2) Az (1) bekezdés *b)* pontjában foglaltakat az ellenjegyzésnek nem kell bizonyítania az olyan aláíró esetében, aki az okiratot külföldön írta alá, és aláírását az erre vonatkozó jogszabályok szerint hitelesítették, vagy akinek az aláírását a közjegyző hitelesítette. Ezt a kivételt az ügyvédnek ellenjegyzésében fel kell tüntetnie.

(3) Az ügyvéd csak olyan okiratot láthat el ellenjegyzéssel, amely a saját vagy az irodája közreműködésével jött létre.

Beszámítás

28. § (1) Az ügyvéd köteles a megbízó részére átvett pénzről vagy egyéb értékről a megbízót haladéktalanul értesíteni.

(2) Az ügyvéd az átvett pénzből beszámítással kielégítheti a megbízójával szemben megbízási díj és költségtérítés címén fennálló követelését. Az ügyvéd a beszámítási jog gyakorlásáról a megbízót írásban köteles értesíteni.

(3) Nincs helye a (2) bekezdés szerinti beszámításnak, ha

a) a pénzt nem a megbízó részére kell kiadni,

b) a megbízási díjban a felek nem állapodtak meg,

c) más jogszabály a beszámítást tiltja.

Az iratok átvétele és kiadása

29. § (1) Az ügyvéd köteles a megbízótól átvett vagy a megbízót megillető iratok átvételéről — a megbízó kérésére — elismervényt adni. Az iratokat a megbízás teljesítése, illetőleg felmondása után — a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel — az ügyvéd a megbízó kérésére köteles kiadni.

(2) Az ügyvéd nem köteles kiadni a fogalmazványait, a megbízó utasításait tartalmazó iratokat, az ügyben hozzá intézett leveleket, a megbízó érdekében teljesített fizetésekről szóló nyugtákat és az eljárása szabályszerűségének elbírálásához szükséges más iratokat; a megbízó kérésére az ilyen iratokról — a fogalmazványokat kivéve — másolatot köteles kiadni.

(3) Az iratok kiadását nem lehet megtagadni amiatt, hogy az ügyvédet megillető megbízási díjat és költségtérítést nem fizették meg.

A letétkezelés szabályai

30. § (1) Az ügyvéd az 5. § (1) bekezdésének *e)* pontjában meghatározott ügyvédi letétet

a) a megbízás teljesítéseként,

b) a megbízáshoz kapcsolódó eljárási cselekmények költségének fedezeteként és azok teljesítésére,

c) a megbízáshoz kapcsolódóan megőrzésre fogadhat el.

(2) Készpénz és értéktárgy letétként való átvételét az ügyvéd írásban, letéti szerződésben köteles rögzíteni.

(3) Az ügyvéd az átvett készpénzt és értéktárgyat kizárólag letétként kezelheti, azt nem hasznosíthatja, és nem fogadhat el olyan megbízást, amely a letét felhasználására hatalmazza fel.

V. Fejezet

AZ ÜGYVÉD KIRENDELÉSE

31. § (1) Az ügyvéd kirendelés esetén bünyügyi védőként, pártfogó ügyvédként, eseti gondnokként, ügygondnokként (a továbbiakban együtt: kirendelt ügyvéd) jár el.

(2) A kirendelt ügyvéd köteles az ügyben eljárni, a hatóság idézésének eleget tenni, továbbá a terhelttel, illetve ha az ügy természete lehetővé teszi, a képviselt személlyel a kapcsolatot felvenni.

(3) A kamara köteles a kirendelések teljesítése érdekében pihenő- és munkaszüneti napokon ügyvédi ügyeletet biztosítani.

(4) A kirendelt ügyvéd a külön jogszabályban meghatározott díjazásra és költségtérítésre tarthat igényt.

A kirendelő határozat

32. § A kirendelt ügyvéd részére a meghatalmazást a hatóság kirendelő határozata pótolja.

A kirendelt ügyvéd helyettesítése

33. § (1) A kirendelt ügyvéd a helyettesítéséről úgy köteles gondoskodni, hogy az az eljárást ne akadályozza, és ne sértse a terhelt, illetve a képviselt személy érdekét.

(2) A kirendelt ügyvéd a helyettesítésével olyan ügyvédet nem bízhat meg, aki a 34. § alapján a kirendelés alól felmentését kérheti.

A kirendelt ügyvéd felmentése

34. § (1) A hatóság a kirendelt ügyvédet a kirendelés alól felmenti, ha a kirendelt ügyvéd

- a) kamarai tagsága megszűnt,
- b) az ügyvédi tevékenységét szünetelteti,
- c) ügyvédi tevékenységét felfüggesztették,
- d) nem szerepel a kirendelt ügyvédi jegyzéken,
- e) az ellenérdekű felet más ügyben képviseli,
- f) az ellenérdekű fél hozzátartozója [Pp. 13. § (2) bek.], gámja, gondnoka,
- g) a terhelttel, illetve a képviselt személlyel ellentétesen érdekelt.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt esetek fennállását a kirendelt ügyvéd köteles a hatóságnak bejelenteni.

(3) A hatóság a kirendelt ügyvédet a kirendelés alól felmentheti, ha

- a) a kamara működési területén kívül kell eljárnia,
- b) olyan körülmény merült fel, amely a kirendelés ellátását akadályozza,
- c) a terhelt, illetve a képviselt személyalapos okkal kéri a kirendelt védő felmentését.

(4) A (3) bekezdésen alapuló felmentés iránti kérelem elbírálásakor arra kell törekedni, hogy a kirendelt ügyvéd személye az ügy során állandó legyen.

A kirendelt ügyvédi jegyzék

35. § (1) A kamara a kirendelhető ügyvédekről jegyzéket vezet.

(2) A hatóság a kamarától kapott jegyzékben feltüntetett ügyvédet rendelhet ki.

36. § (1) A kamara a kirendelt ügyvédi jegyzéket úgy köteles összeállítani, hogy abban a kirendelést igénylő feladatok ellátásához, valamint az igazságszolgáltatás működőképességéhez szükséges számú ügyvéd szerepeljen.

(2) A kirendelt ügyvédi jegyzék összeállításának szabályait a kamarának úgy kell megállapítania, hogy — az önkéntes jelentkezésen túlmenően — minden ügyvéd az egyenlőség elvének alkalmazásával kerüljön a kirendelt ügyvédi jegyzékbe.

(3) A kamara köteles a kirendelt ügyvédi jegyzék változásait folyamatosan, a változást követő 15 napon belül közzé tenni a hatóságokkal.

VI. Fejezet

FEGYELMI FELELŐSSÉG

Fegyelmi vétség

37. § Fegyelmi vétséget követ el az az ügyvéd,

- a) aki az ügyvédi tevékenység gyakorlásából eredő, jogszabályban, illetve az etikai szabályzatban meghatározott kötelességét vétkesen megszegi, vagy
- b) akinek az ügyvédi tevékenységen kívüli vétkes magatartása az ügyvédi kar tekintélyét csorbítja.

Büntetések

38. § A fegyelmi vétséget elkövető ügyvéddel szemben kiszabható büntetések a következők:

- a) megrovás,
- b) pénzbírság,
- c) a kamarából való kizárás (a továbbiakban: kizárás).

39. § (1) A pénzbírság összege a szabálysértési pénzbírság legmagasabb összegének kétszereséig terjedhet.

(2) A pénzbírság felhasználására a Magyar Ügyvédi Kamara Alapszabályának rendelkezései az irányadók.

A kizárás végrehajtásának felfüggesztése

40. § (1) A kizárás végrehajtása 3 évre felfüggeszthető.

(2) Ha a felfüggesztés ideje alatt elkövetett újabb fegyelmi vétség miatt az ügyvéddel szemben jogerősen újabb fegyelmi büntetést szabtak ki, a felfüggesztett büntetést végre kell hajtani.

(3) A kizárás végrehajtása csak egy ízben függeszthető fel.

Elévülés

41. § (1) Nem indítható fegyelmi eljárás, ha azt a kamara elnöke a fegyelmi vétségnek a tudomására jutásától számított 6 hónap alatt nem kezdeményezte, vagy a cselekmény befejezése óta 3 év eltelt.

(2) Az a fegyelmi vétség, amely bűncselekmény törvényi tényállását valósítja meg, a bűncselekménnyel együtt évül el.

(3) A fegyelmi megbízott által végzett vizsgálat (a továbbiakban: előzetes vizsgálat) tartama alatt az elévülés megszűnik.

Eljáró szervek

42. § (1) Az ügyvéd fegyelmi ügyében első fokon a kamara fegyelmi bizottságából, másodfokon a Magyar Ügyvédi Kamara fegyelmi bizottságából alakított fegyelmi tanács jár el.

(2) Az első fokú és a másodfokú fegyelmi tanács — a (3) bekezdésben foglalt kivétellel — 3 tagból áll.

(3) A másodfokú fegyelmi tanács 5 tagból áll, ha az első fokú fegyelmi tanács kizárás fegyelmi büntetést szabott ki, vagy a kamara elnökének fellebbezése kizárás fegyelmi büntetés kimondására irányul.

(4) A kamara elnökének, elnökhelyettesének, főtitkárának, titkárának, fegyelmi megbízottjának, elnökségi tagjának fegyelmi ügyében — ideértve az előzetes vizsgálat elrendelését is — a Magyar Ügyvédi Kamara elnöksége által kijelölt kamara jár el.

A fegyelmi megbízott és fegyelmi főmegbízott

43. § A fegyelmi megbízott és a fegyelmi főmegbízott az első fokú eljárásban a kamara elnökének, a másodfokú eljárásban a Magyar Ügyvédi Kamara elnökének megbízásából jár el.

Kizáró okok

44. § A fegyelmi tanács tagjaként és fegyelmi megbízottként nem járhat el,

a) aki ellen fegyelmi vagy büntetőeljárás van folyamatban, ennek jogerős befejezéséig,

b) aki az eljárás alá vont ügyvéd hozzátartozója [Pp. 13. § (2) bek.],

c) akinek a tanúkénti meghallgatása az eljárásban szükségessé válhat,

d) a kamara elnöke,

e) a másodfokú eljárásban az, aki az első fokú eljárásban eljár,

f) akitől az ügyelfogulatlan elbírálása egyéb okból nem várható.

45. § (1) A fegyelmi tanácsba jelölt tag, illetve a fegyelmi megbízott haladéktalanul köteles bejelenteni, ha vele szemben kizáró ok áll fenn.

(2) Ha olyan körülmény merült fel, amely a fegyelmi tanács elnökének, tagjának vagy a fegyelmi megbízottnak az elfogulatlanságát kétségessé teszi, az eljárás alá vont ügyvéd elfogultsági kifogást terjeszthet elő.

(3) A kizáró okról a fegyelmi bizottság elnöke határoz. Ha a fegyelmi tanács határozatképtelenné vált, a fegyelmi bizottság elnöke új fegyelmi tanácsot jelöl ki.

Az előzetes vizsgálat

46. § (1) A kamara elnöke az előzetes vizsgálat elrendeléséről haladéktalanul tájékoztatja az eljárás alá vont ügyvédet, és közli vele az eljárás okát.

(2) A fegyelmi megbízott feladata a tényállás megállapításához szükséges körülmények tisztázása. Ennek érdekében nyilatkoztatnia kell az eljárás alá vont ügyvédet, meghallgathatja a tanúkat, szakértő közreműködését veheti igénybe, az ügy iratait az ügyvédtől bekérheti és egyéb bizonyítást végezhet. Az eljárási cselekményről jegyzőkönyvet kell készíteni.

(3) A fegyelmi megbízott vizsgálatának nem akadályja, ha az eljárás alá vont ügyvéd a meghallgatáson nem jelent meg vagy nem nyilatkozik. Erről az ügyvédet tájékoztatni kell.

(4) A fegyelmi megbízott a vizsgálatának eredményéről jelentést készít a kamara elnöke részére, a jelentéshez csatolni kell az iratokat.

(5) Az előzetes vizsgálatot 3 hónap alatt be kell fejezni. Ez a határidő indokolt esetben, egy ízben további 3 hónappal meghosszabbítható.

A kamara elnökének intézkedései

47. § (1) A kamara elnöke az előzetes vizsgálat után a következő határozatot hozza, illetve intézkedést teszi:

a) megszünteti az előzetes vizsgálatot,

b) az előzetes vizsgálat megszüntetése mellett kisebb súlyú fegyelmi vétség esetén írásban figyelmeztetést alkalmaz,

c) elrendeli a fegyelmi eljárást.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt határozatról, illetve intézkedésről az eljárás alá vont ügyvédet és a panasz előterjesztőjét értesíteni kell.

(3) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában foglalt határozat ellen a panasz előterjesztője a Magyar Ügyvédi Kamara elnökségéhez fellebbezhet. A Magyar Ügyvédi Kamara elnöksége a fellebbezést elutasítja, vagy a határozatot hatályon kívül helyezi, és a kamara elnökét új eljárásra utasítja.

(4) Az (1) bekezdés b) pontjában foglalt határozat ellen az eljárás alá vont ügyvéd is fellebbezhet. Ilyenkor a kamara elnöke az (1) bekezdés c) pontja szerinti intézkedést teszi, egyidejűleg a figyelmeztetés a hatályát veszti.

A fegyelmi eljárás megindítása

48. § (1) Fegyelmi vétség gyanúja esetén — kivéve a 47. § (1) bekezdésének b) pontja esetében — a kamara elnöke elrendeli a fegyelmi eljárást.

(2) A fegyelmi eljárás elrendelését nem akadályozza, ha az ügyvéd a kamarai tagságáról lemondott.

49. § A fegyelmi eljárás elrendelését követően a fegyelmi bizottság elnöke kijelöli az eljáró első fokú fegyelmi tanácsot és annak elnökét.

Az első fokú fegyelmi tanács eljárása

50. § A fegyelmi tanács elnöke az előzetes vizsgálat iratainak beérkezése után a következő intézkedéseket teheti:

- a) a vizsgálat kiegészítését rendeli el, és az iratokat visszaküldi a fegyelmi megbízottnak,
- b) tárgyalás nélkül fegyelmi intézkedés meghozatalát kezdeményezi,
- c) kitűzi a tárgyalást.

A fegyelmi intézkedés

51. § (1) Egyszerű megítélésű ügyben — ha a fegyelmi vétség egyértelmű — a fegyelmi tanács tárgyalás nélkül fegyelmi intézkedést hoz.

(2) A fegyelmi intézkedésről szóló határozatban — a kizárás kivételével — bármely büntetés kiszabható. A fegyelmi tanács az eljárás megszüntetése mellett írásban fegyelmi intézkedésként figyelmeztetést alkalmazhat.

(3) Ha az eljárás alá vont ügyvéd a fegyelmi intézkedésről szóló határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül tárgyalás tartását kérte, a fegyelmi intézkedés a hatályát veszti, és az első fokú fegyelmi tanács elnöke tárgyalást tűz ki.

A tárgyalás

52. § (1) A tárgyalásra az eljárás alá vont ügyvédet és képviselőjét meg kell idézni. A tárgyalásról a kamara elnökét értesíteni kell.

(2) Ha az eljárás alá vont ügyvéd szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg a tárgyaláson, azt a távollétében is meg lehet tartani. Erről az ügyvédet az idézésben tájékoztatni kell.

(3) Az eljárás alá vont ügyvéd, a képviselője, a kamara elnöke és a fegyelmi megbízott az eljárás bármely szakában az eljárásra, valamint a bizonyítékokra nyilatkozatot tehet, az iratokba betekinthet, a tanúhoz, a szakértőhöz kérdést intézhet, és további bizonyítási indítványt terjeszthet elő.

53. § A tárgyalás nyilvános. A fegyelmi tanács a nyilvánosságot a tárgyalás bármely szakában kizárhatja, ha az ügyvédi titok vagy a személyiségi jogok védelmében szükséges.

Az ügyvédi tevékenység felfüggesztése

54. § (1) Az első fokú fegyelmi tanács az ügyvéd tevékenységének gyakorlását felfüggeszti, ha

- a) ellene olyan szándékos bűncselekmény elkövetése miatt emelt vádat az ügyész, amelynek büntetési tétele háromévi szabadságvesztésnél súlyosabb,
- b) a felfüggesztés a fegyelmi vétség súlyosságára való tekintettel indokolt.

(2) A felfüggesztés időtartama az (1) bekezdés a) pontja esetén a büntetőeljárás jogerős befejezéséig tart, kivéve, ha első fokon az ügyvédet felmentették; az (1) bekezdés b) pontja esetén 3 hónap, amely egy ízben, legfeljebb 3 hónappal meghosszabbítható.

(3) Az első fokú fegyelmi tanácsnak a felfüggesztésről hozott határozata ellen a kézbesítésétől számított 15 napon belül az ügyvéd, a képviselője és a kamara elnöke a másodfokú fegyelmi tanácshoz fellebbezhet. A fellebbezésnek nincs halasztó hatálya, a fellebbezésről a másodfokú fegyelmi tanács soron kívül határoz.

(4) Ha az első fokú fegyelmi határozat kizárást alkalmazott, és annak végrehajtását nem függesztette fel, a határozatban az ügyvéd tevékenységét a fegyelmi eljárás jogerős befejezéséig fel kell függeszteni. E rendelkezés ellen külön fellebbezésnek van helye, amelynek nincs halasztó hatálya.

(5) Az ügyvédi tevékenység felfüggesztésének időtartama alatt létesített munkaviszony, közalkalmazotti vagy köztisztviselői jogviszony nem ütközik a 6. § (1) bekezdésének a) pontjába.

Az első fokú fegyelmi tanács határozata

55. § (1) A tanácskozás és a szavazás zárt ülésen történik.

(2) A fegyelmi tanács a határozatát szótöbbséggel hozza. Utolsóként a fegyelmi tanács elnöke szavaz.

(3) A fegyelmi tanács a határozatában

- a) az eljárást megszünteti,
- b) fegyelmi intézkedést tesz,
- c) az eljárás alá vont ügyvédet vétkesnek nyilvánítja, és büntetést szab ki,
- d) dönt az eljárási költség viseléséről.

(4) A határozatot a fegyelmi tanács elnöke és tagjai írják alá.

(5) A határozatot és indokait szóban ki kell hirdetni, és 30 napon belül az eljárás alá vont ügyvéd, a képviselője, valamint a kamara elnöke részére kézbesíteni kell.

Jegyzőkönyv

56. § (1) A tárgyalásról jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet a fegyelmi tanács elnöke és a jegyzőkönyvvezető írja alá.

(2) A jegyzőkönyvvezető kizárására a 44. § megfelelően irányadó.

Fellebbezés

57. § (1) Az első fokú fegyelmi tanács határozata ellen az eljárás alá vont ügyvéd, a képviselője és a kamara elnöke a másodfokú fegyelmi tanácshoz fellebbezhet.

(2) A fellebbezést az első fokú határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül az első fokú fegyelmi tanácsnál kell benyújtani, és elő kell terjeszteni a fellebbezés indokait is.

(3) A fellebbezés a határozat végrehajtására halasztó hatályú.

(4) Az első fokú fegyelmi tanács a fellebbezési határidő lejártá után a fellebbezést és az ügy iratait felterjeszti a másodfokú fegyelmi tanácshoz.

A másodfokú fegyelmi tanács kijelölése

58. § A Magyar Ügyvédi Kamara fegyelmi bizottságának elnöke kijelöli a másodfokon eljáró fegyelmi tanácsot és annak elnökét.

A másodfokú fegyelmi tanács eljárása

59. § (1) A másodfokú fegyelmi tanács a fellebbezést elutasítja, ha az nem a jogosulttól származik, vagy nem határidőben nyújtották be.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt eseten kívül a másodfokú fegyelmi tanács a fellebbezést tárgyaláson bírálja el. A fellebbezési tárgyalást a másodfokú fegyelmi tanács elnöke tűzi ki.

(3) A tárgyaláson ismertetni kell az első fokú eljárás iratait és a fellebbezésben foglaltakat. A tárgyaláson az eljárás alá vont ügyvéd, a képviselője, a kamara elnöke és a fegyelmi főmegbízott felszólalhat.

(4) Ha a bizonyítás kiegészítése szükséges, azt a másodfokú fegyelmi tanács az első fokú fegyelmi tanács útján is foganatosíthatja.

A másodfokú fegyelmi tanács határozata

60. § (1) A másodfokú fegyelmi tanács a határozatát és indokait szóban kihirdeti, és az eljárás alá vont ügyvéd, a képviselője és a kamara elnöke részére 15 napon belül kézbesíti.

(2) Ha az első fokú határozat megalapozatlan — a tényállás nincs felderítve vagy hiányos, ellentétes az iratok tartalmával, illetőleg helytelen ténybeli következtetést tar-

talmaz —, a másodfokú fegyelmi tanács az első fokú határozatot hatályon kívül helyezi, és az első fokú fegyelmi tanácsot új eljárásra utasítja.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott eseten kívül a másodfokú fegyelmi tanács a fellebbezés keretei között az ügy érdemében határoz, a határozata jogerős és végrehajtható.

(4) A másodfokú eljárásban az első fokú eljárás szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(5) A másodfokú határozat ellen az eljárás alá vont ügyvéd, a képviselője és a kamara elnöke a kézbesítéstől számított 30 napon belül a közigazgatási perekre (Pp. XX. fejezet) irányadó szabályok szerint bírósághoz fordulhat. A perre a Fővárosi Bíróság illetékes.

61. § A jogerős fegyelmi határozatot a panasz előterjesztője részére meg kell küldeni.

Az eljárás felfüggesztése

62. § (1) Az eljárás alá vont ügyvéd elleni büntetőeljárás jogerős befejezéséig a fegyelmi eljárást fel lehet függeszteni.

(2) A büntetőügyben eljáró hatóság ügyvéd ellen indított büntetőeljárásról és befejezéséről értesíti a kamarát.

(3) Ha a fegyelmi eljárás lefolytatása olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában az eljárás más hatóság hatáskörébe tartozik, a fegyelmi eljárást ennek az eljárásnak a jogerős befejezéséig fel lehet függeszteni.

Új eljárás kezdeményezése

63. § (1) A jogerős határozat meghozatala után a kamara elnöke vagy az ügyvéd, az ügyvéd halála esetén hozzátartozója [Pp. 13. § (2) bek.] új eljárást kezdeményezhet, ha olyan tényre vagy bizonyítékra, illetve olyan jogerős hatósági határozatra hivatkozik, amelyet a fegyelmi tanács nem bírált el, feltéve, hogy az elbírálás esetén a fegyelmi határozatra lényeges kihatással lett volna. Új eljárásnak van helye akkor is, ha az alapügyben a fegyelmi tanács tagja a kötelességét a Büntető Törvénykönyvbe ütköző módon megszegte.

(2) Új eljárás kezdeményezésének az ügyvéd terhére csak az ügyvéd életében, az elvülési időn belül van helye.

(3) Új eljárás elrendeléséről az első fokú fegyelmi tanács határoz. Az elutasító határozat ellen a kézbesítésétől számított 15 napon belül az új eljárást kezdeményező fellebbezhet a másodfokú fegyelmi tanácshoz.

Költség

64. § (1) A fegyelmi eljárás költségét a kamara előlegezi.

(2) Ha a fegyelmi eljárás során az ügyvéd felelősségét megállapították, köteles az eljárás költségét egészen vagy részben megtéríteni.

A büntetés hatálya és a mentesítés

65. § (1) Pénzbírság kiszabása esetén a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számított 2 évig, felfüggesztett kizárás esetén a határozat jogerőre emelkedésétől számított 5 évig, kizárás esetén a határozat jogerőre emelkedésétől számított 10 évig az ügyvéd kamarai tisztségre nem választható, a meglévő kamarai tisztsége megszűnik.

(2) A fegyelmi büntetés hátrányos következményei alól a határozat jogerőre emelkedését követően, kizárás esetén a határozat jogerőre emelkedésétől számított 5 év elteltével az első fokú fegyelmi tanács — kérelmére — a büntetés hatálya alól mentesítheti az eljárás alá vont ügyvédet, ha arra érdemes.

(3) A mentesítés iránti kérelem elbírálására egyebekben a fegyelmi eljárás szabályait kell alkalmazni.

66. § (1) E fejezet rendelkezéseit az alkalmazott ügyvédre, a külföldi jogi tanácsadóra és az ügyvédjelöltre is alkalmazni kell.

(2) Az alkalmazott ügyvéd, a külföldi jogi tanácsadó és az ügyvédjelölt esetében a fegyelmi büntetesként alkalmazott névjegyzékből való törlés jogkövetkezményei azonosak az ügyvéddel szemben alkalmazott kizárás fegyelmi büntetéssel.

NEGYEDIK RÉSZ

KÜLÖNLEGES SZERVEZETI SZABÁLYOK

VII. Fejezet

AZ ÜGYVÉDI IRODA

67. § (1) Az ügyvédi tevékenység végzésére ügyvédi iroda (a továbbiakban e fejezetben: iroda) alapítható. Az iroda jogi személy.

(2) Irodát egy vagy több ügyvéd alapíthat.

(3) Az iroda alapításához alapító okirat szükséges. Az alapító okiratban meg kell határozni

a) az iroda nevét, székhelyét, az irodavezetőt és a tagokat nevük, lakcímük feltüntetésével,

b) az iroda vagyonának mértékét és rendelkezésre bocsátásának esedékességét, valamint módját,

c) a szavazati jogot és a szavazategyenlőség esetén követendő eljárást,

d) az iroda képviselőinek, a megbízás elfogadásának szabályait,

e) több irodavezető esetén az irodavezetés szabályait,

f) a taggyűlés működésének szabályait,

g) a tagok közötti elszámolás szabályait,

h) az irodából való kizárás, rendkívüli felmondás, a tagsági viszony megszűnésének szabályait,

i) az iroda megszűnésének szabályait.

(4) Egyszemélyes irodánál az alapító okiratban a (3) bekezdés a)–b) és i) pontjában felsoroltakat kell meghatározni.

(5) Az iroda tagja jogosult az iroda könyveibe, elszámolásaiba betekinteni. Az ezzel ellentétes megállapodás semmis.

Az ügyvédi irodák névjegyzéke

68. § (1) Ügyvédi tevékenységet az az iroda végezhet, amelyet a kamara az ügyvédi irodák névjegyzékébe felvett.

(2) Az ügyvédi irodák névjegyzékébe — kérelmére — fel kell venni az irodát, ha

a) az alapító okirat tartalmazza a 67. § (3), illetve (4) bekezdésében foglaltakat,

b) az alapító okirat nem ütközik jogszabályba,

c) a Magyar Ügyvédek Biztosító és Segélyező Egyesületének tagja, vagy a kamara által elfogadott más felelősségbiztosítása van.

(3) Az ügyvédi iroda által kötött felelősségbiztosítási szerződésben meghatározott kockázatvállalásnak legalább olyan mértékben kell mentesítenie az ügyvédi irodát az általa okozott károk megtérítése alól, mint amennyire az iroda tagjaival egyenlő számú ügyvédet egyéni felelősségbiztosítása mentesítené.

(4) A kérelem elbírálására a 15. §-t kell alkalmazni.

(5) Az iroda az ügyvédi irodák névjegyzékébe való felvétellel jön létre.

(6) Az iroda, illetve az ügyvéd köteles az iroda adataiban vagy a személyi adatokban bekövetkezett változást a kamarának 30 napon belül bejelenteni.

(7) Az alapító okirat módosításáról rendelkező taggyűlési határozatot, továbbá az iroda jogutódlással történő megszűnése esetén (77. §) az új iroda (irodák) alapító okiratát (okiratait) a taggyűlés döntését követő 30 napon belül kell a kamarához benyújtani.

Felelősség az iroda kötelezettségéért

69. § (1) Az iroda tagjának felelőssége az irodával szemben az alapító okiratban meghatározott vagyon szolgáltatására és az esetleg megállapított egyéb vagyoni

hozzájárulásra terjed ki. Az iroda kötelezettségéért a tag — a (2) bekezdésben foglalt kivétellel — nem felel.

(2) Az irodára a 10. § (1) bekezdését akként kell alkalmazni, hogy ha az iroda vagyona a követelést nem fedezi, a kárt okozó ügyvéd a saját vagyonával korlátlanul felel. Az alapító okirat meghatározhatja, hogy a kárt okozó ügyvéd milyen esetekben és mértékben köteles az iroda által megfizetett kártérítést az iroda részére megtéríteni.

(3) A kárt okozó ügyvéd — mögöttes felelősségének érintése nélkül — az ügyvédi irodával együtt is perelhető.

Az iroda taggyűlése

70. § (1) A taggyűlés az iroda tagjaiból áll, az irodát érintő összes kérdésben határoz.

(2) Egyszemélyes irodánál a taggyűlés hatáskörét az alapító gyakorolja.

A taggyűlés határozatának felülvizsgálata

71. § (1) Az iroda tagja kérheti a kamarától a taggyűlés határozatának felülvizsgálatát, ha az jogszabályba vagy az alapító okiratba ütközik.

(2) A taggyűlés határozatának felülvizsgálata során hozott kamarai határozat hatálya azokra a tagokra is kiterjed, akik nem kérték a határozat felülvizsgálatát.

72. § (1) A jogsértő határozat felülvizsgálatára irányuló kérelmet — jogvesztés terhe alatt — a határozat közlésétől számított 15 napon belül kell benyújtani a kamarához. A kérelem benyújtásának nincs halasztó hatálya, de a kamara a határozat végrehajtását felfüggesztheti. A kamara a jogsértő határozatot hatályon kívül helyezi.

(2) A kérelem elbírálására a 15. §-t kell alkalmazni azzal, hogy a határozatot minden esetben indokolni kell.

Az iroda névhasználata

73. § (1) Az iroda cégneve a következő lehet:

a) az egyik tag családi neve és a „társai”, valamint az „ügyvédi iroda” kifejezés,

b) a tagok egy részének családi neve és az „ügyvédi iroda” kifejezés.

(2) Az iroda nevében az elhunyt tag vagy a vagyoni tag családi neve akkor szerepelhet, ha ahhoz maga a tag vagy halála után az örökösei hozzájárultak.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott névhasználatról az iroda kizárólag a 112. § (1) bekezdésének *b)* pontja alapján kiadott szabályzat szerint térhet el.

Az irodával létrejött megbízási jogviszony

74. § (1) A megbízási jogviszony az irodával jön létre.

(2) Az irodára a 25. §-ban foglalt korlátozó rendelkezéseket is alkalmazni kell.

(3) A megbízási — a szerződés felmondásán kívül — megszűnik:

a) a megbízási teljesítésével,

b) a megbízó halálával vagy jogutód nélküli megszűnésével,

c) az iroda jogutód nélküli megszűnésével.

(4) Ha az ügyvédi iroda tagjának tagsági viszonya úgy szűnik meg, hogy ügyvédi tevékenységét tovább folytatja, az ügyvéd az elszámolásban részére kiadott megbízási szerződésben megbízottá válik. Az iroda a megbízott személyében várható változásról megbízóját a 24. § (7) bekezdés szerint köteles értesíteni.

A tag ügyvédi tevékenységének szüneteltetése

75. § Ahhoz, hogy az iroda tagja az ügyvédi tevékenységét szüneteltethesse, az iroda előzetes hozzájárulása is szükséges.

Az iroda megszűnése

76. § (1) Az iroda az ügyvédi irodák névjegyzékéből való törléssel szűnik meg.

(2) A kamara az ügyvédi irodák névjegyzékéből törli az irodát, ha az iroda

a) a 68. § (2) bekezdésében írt feltételeknek nem felel meg,

b) jogutód nélkül megszűnt,

c) más irodával egyesült (összeolvadt, beolvadt) vagy különvált,

d) valamennyi tagjának kamarai tagsága megszűnt.

(3) A kamara a (2) bekezdés *a)* pontja esetén felszólítja az ügyvédi irodát, hogy a 68. § (2) bekezdésében írt feltételeknek 30 napon belül tegyen eleget.

(4) A kamara a törlésről határozatot hoz, amelyet indokolni kell. A határozatra a 15. § rendelkezései az irányadók.

(5) Az irodát a (2) bekezdés *b)* és *c)* pontja szerinti esetben a taggyűlési határozatban megjelölt nappal, a (2) bekezdés *d)* pontja szerinti esetben az utolsó tag kamarai tagsága megszűnésének napjával kell a névjegyzékéből törölni.

(6) Az iroda jogutód nélküli megszűnése esetén a tartozások kiegyenlítése után fennmaradó vagyont — az alapító okirat eltérő rendelkezése vagy megegyezés hiányában —

a tagok között vagyoni hozzájárulásuk arányában kell felosztani.

(7) A jogutód nélkül megszűnt iroda tagja az iroda tartozásaiért az iroda vagyonából rá eső rész erejéig felelős.

*Az iroda jogutódlással történő megszűnése
(átalakulása)*

77. § (1) Az iroda jogutódlással történő megszűnéséről különválás, kiválás (a továbbiakban: szétválás) esetén az iroda taggyűlése dönt, összeolvadás, beolvadás (a továbbiakban: egyesülés) esetén az érintett irodák taggyűlései döntenek.

(2) Különváláskor az iroda megszűnik, az iroda vagyona a létrejövő irodákra száll át; kiváláskor az irodából kivált tagok új irodát hoznak létre, vagy a kivált tag egyszemélyes irodát alapít az iroda vagyona egy részének felhasználásával, a kiválással érintett iroda az alapító okiratának módosítása mellett fennmarad.

(3) Beolvadás esetén az iroda megszűnik, vagyona az iroda tevékenységét folytató (átvevő) másik irodára száll; összeolvadás esetén az irodák megszűnnek, és vagyonuk a létrehozásra kerülő új irodára száll.

(4) A szétválásról, egyesülésről hozott döntésnek tartalmaznia kell az érintett irodák adatait (név, székhely), a szétválás, egyesülés módját, az új iroda (irodák) létrehozásának (alapító okirat elfogadásának) napját, az új iroda (irodák) tagjainak nevét, a vagyonmegosztást, a megbízási szerződések elosztását.

(5) A megbízásnak a jogutód irodára való átszállásáról a megbízott iroda a megbízót a 24. § (7) bekezdése szerint köteles értesíteni.

(6) Az átalakuló, az átalakulással létrejövő iroda vagyonomérleg-készítési, vagyonértékelési, vagyonmegállapítási kötelezettségére, az átalakulás eljárási szabályaira a gazdasági társaságokról szóló törvény átalakulásra vonatkozó előírásait kell megfelelően alkalmazni.

(7) A szétváló iroda jogutódai az irodának a szétválás előtt keletkezett kötelezettségeiért a vagyonmegosztás arányában felelnek. Ha valamely vagyontárgyról a szétválás során nem rendelkeztek, a vagyontárgy vagy annak ellenértéke valamennyi jogutód irodát a vagyonmegosztás arányában illeti meg. Ha a kötelezettség csak a szétválást követően válik ismertté, a jogutód irodák felelőssége egyetemleges. Egyetemleges a jogutód irodák felelőssége akkor is, ha a szétválás során rendelkeztek ugyan a kötelezettségről, de a kötelezettséget a kötelezett iroda nem teljesítette. E rendelkezéseket a megbízásból fakadó kötelezettségeket illetően csak az esetleges kártérítési felelősségre (69. §) lehet alkalmazni.

(8) Az irodának az e § szerint történő átalakulásakor — törvény eltérő rendelkezése hiányában — külön adó- és illetékfizetési kötelezettség nem keletkezik.

A tagsági viszony megszűnése

78. § (1) Az irodában a tagsági viszony megszűnik

- a) a tag kamarai tagságának megszűnésével,
- b) a tagok közös megegyezésével,
- c) a rendes felmondással,
- d) a rendkívüli felmondással,
- e) a kizárással,
- f) a tag halálával,
- g) az iroda megszűnésével.

(2) A tagsági viszony megszűnésekor az iroda a taggal köteles elszámolni.

Felmondás

79. § (1) A tagsági viszonyt az iroda tagja 3 hónapra felmondhatja. Ha a felmondás lejártáig alkalmatlan időre esik, az iroda a felmondási időt legfeljebb 3 hónappal meghosszabbíthatja.

(2) A tagsági viszonyt az iroda 3 hónapra felmondhatja, egyidejűleg közölnie kell a tagot megillető vagyonrészt, amelyet a tagság megszűnésének napján az iroda köteles kiadni. Ha a tag a számára megállapított vagyonrészt vitatja, azt a felmondás közlését követő 15 napon belül köteles az irodának bejelenteni. Megegyezés hiányában a vagyon kérdésében bármelyik fél bírósághoz fordulhat.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben szabályozott rendes felmondás kizárása vagy korlátozása semmis.

(4) Az iroda tagja a tagsági viszonyát azonnali hatállyal felmondhatja, ha az iroda másik tagja az alapító okiratban foglaltakat súlyosan megszegte, vagy olyan magatartást tanúsított, amely a vele való együttműködést, illetve az iroda tevékenységét súlyosan veszélyezteti (rendkívüli felmondás).

Kizárás

80. § (1) A tagot az iroda taggyűlése fontos okból kizárhatja. Fontos ok különösen, ha a tag az iroda tevékenységét a magatartásával súlyosan veszélyezteti.

(2) A kizárást kimondó határozatra a 71. és a 72. §-t kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a felülvizsgálatra vonatkozó kérelem benyújtásának halasztó hatálya van, de a kamara az iroda kérésére a tag tagsági jogait a jogerős határozat meghozataláig felfüggesztheti. A kizárás a jogerős kamarai határozattal válik végrehajthatóvá.

Vagyoni tagság

81. § (1) Az iroda alapító okirata úgy rendelkezhet, hogy a tagsági viszony megszűnése után a tagot megillető vagyონrész, ha a tag kéri, az irodánál marad (vagyoni tagság).

(2) Vagyoni tagság esetén az alapító okiratban rendelkezni kell a vagyoni tag jogairól és kötelezettségeiről, valamint a vagyónrész kiadásának, illetve elszámolásának módjáról.

82. § (1) A vagyoni tag nem végezhet ügyvédi tevékenységet, az ügyvédi igazolványát vissza kell vonni.

(2) A vagyoni tagság a vagyoni tag halálával megszűnik, az iroda köteles a vagyoni tag örököseivel elszámolni.

83. § Az irodára egyebekben az ügyvédekre vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

VIII. Fejezet

AZ ALKALMAZOTT ÜGYVÉD

84. § (1) Alkalmazott ügyvéd az, aki az ügyvédi tevékenységét ügyvéddel, illetve ügyvédi irodával létrejött munkaviszony alapján végzi.

(2) Az alkalmazott ügyvéd ügyvédi tevékenységet kizárólag a munkáltatója részére adott megbízás alapján végezhet. Az alkalmazott ügyvéd a munkáltatója egyetértésével helyettesíthet más ügyvédet.

(3) Alkalmazott ügyvédi tevékenységet az végezhet, akit a kamara az alkalmazott ügyvédek névjegyzékébe felvett.

(4) A kamara az alkalmazott ügyvédet igazolvánnyal látja el.

Az alkalmazott ügyvédek névjegyzéke

85. § (1) Az alkalmazott ügyvédek névjegyzékébe — kérelmére — fel kell venni azt, aki

a) a 13. § (3) bekezdésének *a)*—*e)* és *h)* pontjában írt feltételeknek megfelel, és

b) ügyvéddel, ügyvédi irodával ügyvédi tevékenység végzésére munkaviszonyt létesített.

(2) Az alkalmazott ügyvéd nem kamarai tag.

(3) A felvétel iránti eljárás felfüggesztésére a 14. §-t, a kérelem elbírálására a 15. §-t kell alkalmazni.

Az alkalmazott ügyvéd munkaviszonya

86. § (1) Az alkalmazott ügyvéd kizárólag egy ügyvéddel, illetve ügyvédi irodával állhat munkaviszonyban.

(2) Az alkalmazott ügyvéd munkaviszonya — a munkáltató jogutód nélküli megszűnésére vonatkozó szabályok szerint — megszűnik, ha a kamara a munkáltatót a névjegyzékből törli, vagy a munkáltató tevékenységét felfüggesztik.

(3) A munkáltató felelősségbiztosítása az alkalmazott ügyvéd tevékenységére is kiterjed.

(4) Az alkalmazott ügyvéd munkaviszonyára egyebekben a Munka Törvénykönyve az irányadó.

Fegyelmi büntetések

87. § A fegyelmi vétséget elkövető alkalmazott ügyvéddel szemben a 38. § *a)* és *b)* pontjában felsorolt, valamint az alkalmazott ügyvédek névjegyzékéből való törlés fegyelmi büntetés szabható ki.

Törlés az alkalmazott ügyvédek névjegyzékéből

88. § (1) Az alkalmazott ügyvédek névjegyzékéből törölni kell azt,

a) aki a 13. § (3) bekezdésének *a)*—*e)* és *h)* pontjában írt feltételeknek nem felel meg,

b) akinek a munkaviszonya megszűnt,

c) akivel szemben az alkalmazott ügyvédek névjegyzékéből való törlés fegyelmi büntetést szabtak ki,

d) aki meghalt.

(2) A kamara a törlésről határozatot hoz, amelyet indokolni kell. A határozatra a 15. § rendelkezései az irányadók.

(3) Nem kell a névjegyzékből törölni az (1) bekezdés *b)* pontja alapján azt az alkalmazott ügyvédet, aki 3 hónapon belül más ügyvéddel, ügyvédi irodával munkaviszonyt létesített.

(4) Az alkalmazott ügyvédnek a névjegyzékből való törlésekor a kamara az alkalmazott ügyvéd igazolványát visszavonja.

89. § (1) A törvénynek az ügyvédekre vonatkozó rendelkezései az alkalmazott ügyvédekre is megfelelően irányadók azzal, hogy az alkalmazott ügyvédnek ügyvéddel, illetve ügyvédi irodával létrejött munkaviszonya nem ütközik a 6. § (1) bekezdésének *a)* pontjába.

(2) Ha az alkalmazott ügyvéd a tevékenységét ügyvédként kívánja folytatni, a kamara a 13. § szerint folytatja le az eljárást azzal, hogy azokat a feltételeket, amelyek az alkalmazott ügyvédek névjegyzékébe való felvétellehez szükségesek voltak, újra nem kell vizsgálnia.

IX. Fejezet

A KÜLFÖLDI JOGI TANÁCSADÓ

90. § (1) Külföldi jogi tanácsadó az, aki a 92. § (1) bekezdésében meghatározott jogi tevékenységét magyar ügyvéddel, illetve ügyvédi irodával kötött együttműködési szerződés alapján végzi. A külföldi jogi tanácsadó a tevékenységét kizárólag annak az ügyvédnek, ügyvédi irodának adott megbízás alapján végezheti, amellyel az együttműködési szerződést kötötte. Ha az együttműködési szerződés úgy rendelkezik, a külföldi jogi tanácsadó a tevékenységi körében maga is elfogadhatja a megbízást.

(2) Az együttműködési szerződés a külföldi jogi tanácsadó külföldi ügyvédi irodájával (a továbbiakban: külföldi iroda) is megkötethető.

(3) Külföldi jogi tanácsadói tevékenységet — legkorábban a felvétel időpontjától kezdődően — az végezhet, akit a kamara a külföldi jogi tanácsadók névjegyzékébe felvett. Ez a rendelkezés nem érinti a külföldiek magyarországi munkavállalására vonatkozó szabályokat.

(4) A kamara a külföldi jogi tanácsadót igazolvánnyal látja el.

A külföldi jogi tanácsadók névjegyzéke

91. § (1) A külföldi jogi tanácsadók névjegyzékébe — kérelmére — fel kell venni azt, aki

a) a 13. § (3) bekezdésének *c), f)* és *h)* pontjában foglalt feltételeknek megfelel,

b) a 90. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt együttműködési szerződést kötött,

c) igazolta, hogy külföldön ügyvédi tevékenység végzésére jogosult,

d) igazolta, hogy a külföldi ügyvédi bejegyzésének helye szerinti országban jó hírnévnek örvend, és nem áll büntető- vagy fegyelmi eljárás hatálya alatt,

e) a tevékenységét magyar ügyvédi irodában vagy magyar ügyvéddel közös irodában végzi.

(2) Az (1) bekezdés *c)* és *d)* pontjáról a külföldi ügyvéd működési helye szerint illetékes ügyvédi kamara vagy ennek hiányában az arra illetékes külföldi hatóság igazolását lehet elfogadni.

(3) Nem vehető fel a külföldi jogi tanácsadók névjegyzékébe az a külföldi ügyvéd, aki, illetőleg akinek a külföldi irodája Magyarországon kereskedelmi képviselőt létesített.

(4) A kérelem elbírálására a 15. §-t kell alkalmazni.

A külföldi jogi tanácsadó működése

92. § (1) A külföldi jogi tanácsadó a külföldi ügyvédi bejegyzésének helye szerinti hazai jogáról, az Európai Kö-

zösségek jogáról, valamint a nemzetközi jogról és az ezekkel összefüggő joggyakorlatról adhat jogi tanácsot.

(2) A külföldi jogi tanácsadó az (1) bekezdésben foglaltakon kívül jogi tevékenységet nem végezhet.

(3) A külföldi jogi tanácsadó nem kamarai tag. A tevékenysége során kifejezésre kell juttatnia, hogy magyar ügyvédi kamarai tagként nincs bejegyezve, és nem keltheti azt a látszatot, hogy magyar ügyvédi tevékenység folytatására jogosult.

(4) Magyar ügyvéd, ügyvédi iroda és külföldi jogi tanácsadó, illetve külföldi iroda együttműködése esetén a magyar ügyvéd neve mellett, illetőleg a magyar iroda elnevezésében fel lehet tüntetni a külföldi jogi tanácsadó, illetve a külföldi iroda nevét és az együttműködésre való utalást. A külföldi jogi tanácsadó a tevékenysége során — a külföldi jogi tanácsadói minőségre utalással — használhatja a saját személynevét, a külföldi ügyvédi irodája nevét, a bejegyzésének államában nyilvántartott formában.

(5) A magyar ügyvéd a kamara engedélye nélkül társtulajdonosként (partnerként) csatlakozhat külföldi ügyvédi irodához.

Fegyelmi büntetések

93. § A fegyelmi vétséget elkövető külföldi jogi tanácsadóval szemben a 38. § *a)* és *b)* pontjában felsorolt, valamint a külföldi jogi tanácsadók névjegyzékéből való törlés fegyelmi büntetés szabható ki.

Törlés a külföldi jogi tanácsadók névjegyzékéből

94. § (1) A külföldi jogi tanácsadók névjegyzékéből törölni kell azt,

a) aki a 91. § (1) bekezdésben foglalt feltételeknek nem felel meg,

b) akinek a magyar ügyvéddel, ügyvédi irodával kötött együttműködési megállapodása megszűnt,

c) akivel szemben a külföldi jogi tanácsadók névjegyzékéből való törlés fegyelmi büntetést szabtak ki,

d) aki meghalt,

e) aki, illetőleg akinek a külföldi irodája Magyarországon kereskedelmi képviselőt létesített.

(2) A kamara a törlésről határozatot hoz, amelyet indokolni kell. A határozatra a 15. § rendelkezései az irányadók.

(3) A kamara a külföldi jogi tanácsadónak a névjegyzékéből való törléséről szóló jogerős határozatot megküldi az illetékes külföldi ügyvédi kamarának.

(4) A külföldi jogi tanácsadónak a névjegyzékéből való törlése nem érinti a külföldi irodával létrejött együttműködési szerződést.

(5) A külföldi jogi tanácsadónak a névjegyzékből való törlésekor a kamara a külföldi jogi tanácsadó igazolványát visszavonja.

X. Fejezet

AZ ÜGYVÉDJELÖLT

95. § (1) Ügyvédjelölt az, aki a külön jogszabályban meghatározott jogi szakvizsga letételéhez szükséges joggyakorlati idejét tölti.

(2) Ügyvédjelölti tevékenységet az folytathat, akit a kamara az ügyvédjelöltek névjegyzékébe felvett.

(3) A kamara az ügyvédjelöltet igazolvánnyal látja el.

Az ügyvédjelöltek névjegyzéke

96. § (1) Az ügyvédjelöltek névjegyzékébe — kérelmére — fel kell venni azt, aki

a) a 13. § (3) bekezdésének *a)–d)* és *h)* pontjában meghatározott feltételeknek megfelel,

b) ügyvéddel vagy ügyvédi irodával munkaviszonyt létesített.

(2) Az ügyvédjelölt nem kamarai tag.

(3) A felvétel iránti eljárás felfüggesztésére a 14. §-t, a kérelem elbírálására a 15. §-t kell alkalmazni.

Az ügyvédjelölt működése

97. § (1) Az ügyvédjelöltet olyan munkával kell ellátni, amelynek során elsajátíthatja az ügyvédi működéshez, illetve a jogi szakvizsga letételéhez szükséges gyakorlati ismereteket.

(2) Az ügyvédjelölt a munkáltatója utasításai szerint jár el a hatóság előtt, és a munkáltatója egyetértésével helyettesíthet más ügyvédet.

(3) Az ügyvédjelölt joggyakorlatát a kamara ellenőrzi. A kamara köteles az ügyvédjelöltek képzéséről gondoskodni.

Fegyelmi büntetések

98. § (1) A fegyelmi vétséget elkövető ügyvédjelölttel szemben a 38. § *a)* és *b)* pontjában felsorolt, valamint az ügyvédjelöltek névjegyzékéből való törlés fegyelmi büntetés szabható ki.

(2) A fegyelmi büntetés hátrányos következményei alól a határozat jogerőre emelkedését követően, az ügyvédjelöltek névjegyzékéből való törlés esetén a határozat jogerőre emelkedésétől számított 3 év elteltével az első fokú fegyelmi tanács — kérelmére — a büntetés hatálya alól mentesítheti az ügyvédjelöltet, ha arra érdemes.

Törlés az ügyvédjelöltek névjegyzékéből

99. § (1) Az ügyvédjelöltek névjegyzékéből törölni kell azt,

a) aki a 13. § (3) bekezdésének *a)–d)* és *h)* pontjában írt feltételeknek nem felel meg,

b) akinek a munkaviszonya megszűnt,

c) akivel szemben az ügyvédjelöltek névjegyzékéből való törlés fegyelmi büntetést szabtak ki,

d) aki a jogi szakvizsgát letette, legkésőbb a vizsga letételétől számított 3 hónap eltelte után,

e) aki meghalt.

(2) A kamara — az (1) bekezdés *e)* pontja kivételével — a törlésről határozatot hoz, amelyet indokolni kell. A határozatra a 15. § rendelkezései az irányadók.

(3) Nem kell törölni az ügyvédjelöltek névjegyzékéből az (1) bekezdés *b)* pontja alapján az ügyvédjelöltet, ha 3 hónapon belül más ügyvéddel, illetve ügyvédi irodával munkaviszonyt létesített.

(4) Az ügyvédjelölt munkaviszonya — a Munka Törvénykönyvében foglalt eseteken túl — a 86. § (2) bekezdésében említett esetekben megszűnik.

(5) Az ügyvédjelöltnek a névjegyzékből való törlésekor a kamara az ügyvédjelölt igazolványát visszavonja.

Egyéb rendelkezések

100. § (1) A munkáltató felelősségbiztosítása az ügyvédjelölt tevékenységére is kiterjed.

(2) Az ügyvédjelölt munkaviszonyára egyebekben a Munka Törvénykönyve az irányadó.

101. § A törvénynek az ügyvédekre vonatkozó rendelkezései az ügyvédjelöltekre megfelelően irányadók.

ÖTÖDIK RÉSZ

AZ ÜGYVÉDI KAMARA

XI. Fejezet

A TERÜLETI KAMARA

102. § (1) A területi ügyvédi kamara (a továbbiakban a XI. és XII. fejezetben: területi kamara) köztisztület, amely képviselői, ügyintézői szervezettel, önálló költségvetéssel rendelkezik; a működési területén ellátja a 12. §-ban, továbbá a törvényben, az alapszabályában és a szabályzatában a hatáskörébe utalt feladatokat.

(2) A területi kamara működési területe a Fővárosi Bíróság és a megyei bíróságok illetékességi területével azonos.

(3) A területi kamara elnevezésében utalni kell az illetékességi területére.

A területi kamara szervei

103. § (1) A területi kamara szervei

- a) a közgyűlés,
- b) a területi kamara elnöksége (a továbbiakban: területi elnökség),
- c) a fegyelmi bizottság,
- d) az összeférhetlenségi bizottság,
- e) az ellenőrző bizottság.

(2) Az alkalmazott ügyvédek és az ügyvédjelöltek létrehozhatják az alkalmazott ügyvédek és az ügyvédjelöltek bizottságát, amelynek véleményét ki kell kérni a rájuk vonatkozó döntéseknél és szabályzatoknál.

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt szerveken kívül a területi kamara alapszabályában meghatározott más bizottság is választható.

A közgyűlés

104. § (1) A közgyűlés a területi kamara tagjaiból áll.

(2) A közgyűlés

- a) megválasztja és beszámoltatja a területi kamara elnökét, a területi elnökséget, a területi bizottságokat, a területi bizottság tisztségviselőit és tagjait,
- b) megválasztja a Magyar Ügyvédi Kamarába küldött tagokat,
- c) elfogadja a költségvetést és a költségvetési beszámolót,
- d) javaslatot tesz az ügyvédek érintő kérdésekben a Magyar Ügyvédi Kamarának,
- e) elfogadja a területi kamara alapszabályát,
- f) a területi kamara működési területére vonatkozó területi szabályzatot és területi iránymutatást adhat ki,
- g) az a) és b) pontban felsoroltakat visszahívhatja,
- h) ellátja a területi kamara alapszabályában meghatározott egyéb feladatokat.

(3) A területi kamara alapszabályát, a területi szabályzatot és a területi iránymutatást tájékoztatásul meg kell küldeni a Magyar Ügyvédi Kamarának. A területi kamara alapszabálya a területi kamara tagjaira, a területi szabályzat a területi kamara tagjaira, a területi kamara névjegyzékében szereplő alkalmazott ügyvédekre és ügyvédjelöltekre kötelező.

(4) A közgyűlés határozata ellen a területi kamara tagja — jogszabály, alapszabály vagy szabályzat megsértésére hivatkozással — a határozat közlésétől számított 30 napon belül a közigazgatási perekre (Pp. XX. fejezet) irányadó szabályok szerint bírósághoz fordulhat.

105. § (1) A területi elnökség szükség szerint, de évente legalább egyszer köteles a közgyűlést összehívni. A kamarai tagok legalább egyharmadának indítványára a közgyűlést össze kell hívni. A közgyűlés tagjait a meghívásban a (2) és (3) bekezdésben foglaltakra figyelmeztetni kell.

(2) A közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a kamara tagjainak több mint fele jelen van.

(3) A közgyűlés határozatképtelensége esetén a legalább 8 nappal későbbre, azonos napirenddel összehívott közgyűlés — a megjelentek számára tekintet nélkül — határozatképes.

(4) A közgyűlés határozatának érvényességéhez a megjelent tagok többségének szavazata (egyszerű többség), a területi kamara alapszabályának és szabályzatának elfogadásához, módosításához a megjelent tagok kétharmadának szavazata (minősített többség) kell.

A területi elnökség

106. § (1) A területi elnökség a területi kamara elnökéből, egy vagy több elnökhelyetteséből, titkárából (főtitkárából), a fegyelmi megbízottból (fegyelmi főmegbízottból) és a tagokból áll. A tagok száma 15, ha a közgyűlés másképpen nem állapítja meg.

(2) A területi elnökség

- a) összehívja a területi kamara közgyűlését, javaslatot tesz napirendjére, előkészíti a közgyűlés működését, megszervezi a közgyűlés határozatainak végrehajtását,
- b) előterjeszti a területi kamara költségvetését és a költségvetési beszámolót, tevékenységéről beszámol a közgyűlésnek,
- c) első fokon határoz az ügyvédek kamarai felvételéről és kamarai tagságának megszűnéséről, a kamarai felvétel iránti eljárás felfüggesztéséről,
- d) első fokon határoz az alkalmazott ügyvédek, az ügyvédi irodák, a külföldi jogi tanácsadók, az ügyvédjelöltek névjegyzékébe való felvételről és törlésről, az alkalmazott ügyvédek és az ügyvédjelöltek névjegyzékébe való felvétel iránti eljárás felfüggesztéséről,
- e) első fokon határoz az ügyvédi iroda taggyűlése határozatának felülvizsgálatáról,
- f) első fokon határoz az ügyvédi tevékenység szüneteltetéséről, az ügyvéd irodájának átjegyzéséről, valamint mindazon ügyben, amelyre e törvény a 15. § alkalmazását rendeli,
- g) elbírálja a területi kamara elnökének határozata elleni fellebbezést,
- h) ellenőrzi a kamarai felvétel, valamint az alkalmazott ügyvédek, ügyvédjelöltek, külföldi jogi tanácsadók és ügyvédi irodák névjegyzékébe való felvétel feltételeinek folyamatos fennállását,
- i) összeférhetlenségi eljárást kezdeményezhet,
- j) meghatározza a kamarai tagdíj összegét,
- k) dönt a területi kamara tisztségviselőinek díjazásáról,

l) elvégzi a közgyűlés és az alapszabály által meghatározott egyéb feladatokat,

m) kijelöli az ügyvéd helyettesét, ha az ügyvéd hivatásának gyakorlásában átmenetileg akadályozott, és a helyettről nem gondoskodott,

n) kijelöli az ügyvéd irodájának gondnokát, ha az ügyvéd kamarai tagsága megszűnt és a folyamatban lévő ügyeknek ellátásáról nem gondoskodott.

(3) A területi elnökség határozata ellen a területi kamara tagja a határozat közlésétől számított 15 napon belül — jogszabály, alapszabály vagy szabályzat megsértésére hivatkozással — a Magyar Ügyvédi Kamara elnökségéhez fellebbezhet. Ez a jog nem érinti az egyes ügyekre e törvényben külön meghatározott jogorvoslati lehetőséget.

A területi kamara elnöke

107. § (1) A területi kamara elnöke

a) képviseli a területi kamarát,

b) irányítja a területi elnökség és a bizottságok működését, gondoskodik a közgyűlési határozatok végrehajtásáról,

c) a tevékenységéről beszámol a területi kamara elnökségének és a közgyűlésnek,

d) fegyelmi eljárást kezdeményezhet,

e) összeférhetetlenségi eljárást kezdeményezhet,

f) fegyelmi büntetésnek nem minősülő figyelmeztetést alkalmazhat,

g) irányítja a területi kamara ügyintézői szervezetének működését, az alkalmazottak felett munkáltatói jogot gyakorol,

h) elvégzi a közgyűlés és az alapszabály által meghatározott egyéb feladatokat.

(2) A területi kamara elnökének határozata ellen a közlésétől számított 15 napon belül a területi elnökséghez fellebbezhet a területi kamarának az a tagja, akit a határozat érint.

108. § A területi kamara szerveinek, egyéb bizottságainak és tisztségviselőinek feladatát, hatáskörét, működését és eljárási rendjét a területi kamara alapszabálya határozza meg.

XII. Fejezet

A MAGYAR ÜGYVÉDI KAMARA

109. § (1) A Magyar Ügyvédi Kamara köztestület, az ügyvédek országos szervezete, amely önálló ügyintéző szervezettel és költségvetéssel rendelkezik.

(2) A Magyar Ügyvédi Kamara országos hatáskörrel ellátja a 12. §-ban, továbbá a törvényben, az alapszabályában és a szabályzataiban meghatározott feladatokat.

(3) A Magyar Ügyvédi Kamara tagjai a területi kamarák.

(4) A Magyar Ügyvédi Kamara székhelye: Budapest.

(5) A Magyar Ügyvédi Kamara jogosult a Magyar Köztársaság címerének használatára.

110. § (1) A Magyar Ügyvédi Kamara szervei

a) a teljes ülés,

b) az elnökség,

c) a fegyelmi bizottság,

d) az összeférhetetlenségi bizottság,

e) a választási bizottság,

f) az ellenőrző bizottság.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt szerveken kívül a Magyar Ügyvédi Kamara Alapszabályában (a továbbiakban: Alapszabály) meghatározott más bizottság is választható.

A teljes ülés

111. § (1) A Magyar Ügyvédi Kamara legfőbb döntéshozó szerve a teljes ülés, amely 100 tagból áll. Tagjai

a) a területi kamarák elnökei,

b) a területi kamarák által küldött 1-1 tag,

c) a területi kamarák taglétszámának az ügyvédek összlétszámához viszonyított arányában a területi kamarák közgyűlése által választott tagok.

(2) A teljes ülés

a) megválasztja és beszámoltatja az elnököt, az elnökséget, a bizottságokat és tagjaikat,

b) elfogadja a költségvetést és a költségvetési beszámolót,

c) véleményt nyilvánít, és javaslatot tesz az ügyvédek érintő jogalkotási és jogalkalmazási kérdésekben,

d) elfogadja az Alapszabályt,

e) szabályzatot és iránymutatást adhat ki,

f) az *a)* pontban felsoroltakat visszahívhatja,

g) ellátja az Alapszabályban hatáskörébe utalt feladatokat.

(3) A Magyar Ügyvédi Kamara elnöksége szükség szerint, de évenként legalább egyszer összehívja a teljes ülést. A tagok legalább egyharmadának indítványára a teljes ülést össze kell hívni. A teljes ülés tagjait a meghívásban a (4) és (5) bekezdésben foglaltakra figyelmeztetni kell.

(4) A teljes ülés határozatképes, ha azon a tagok több mint fele jelen van.

(5) A teljes ülés határozatképtelensége esetén a legalább 8 nappal későbbre, azonos napirenddel összehívott teljes ülés — a megjelentek számára tekintet nélkül — határozatképes.

(6) A teljes ülés határozatának érvényességéhez a megjelent tagok többségének szavazata (egyszerű többség), az Alapszabály és a szabályzatok elfogadásához, módosításához a megjelent tagok kétharmadának szavazata (minősített többség) kell.

(7) A teljes ülés határozata elleni jogorvoslatra a 104. § (4) bekezdését kell alkalmazni azzal, hogy a keresetet a teljes ülés tagja nyújthatja be.

112. § (1) A teljes ülés a 111. § (2) bekezdésének *e*) pontja alapján szabályzatot ad ki

- a*) az ügyvédi hivatás magatartási szabályairól (etikai szabályzat),
- b*) az ügyvédi névhasználatról,
- c*) a kamarai felvétel eljárási szabályairól,
- d*) a gondnok jogköréről és eljárásáról,
- e*) a felelősségbiztosítás legalacsonyabb összegéről,
- f*) a fegyelmi eljárás részletes szabályairól,
- g*) az alkalmazott ügyvédek és az ügyvédjelöltek bizottságának szabályairól,
- h*) a kamarai tisztségviselők választásáról és visszahívásáról,
- i*) a meghalt ügyvéd iratainak rendezéséről,
- j*) a letét- és pénzkezelés szabályairól,
- k*) minden olyan kérdésben, amelyre az Alapszabály feljogosítja.

(2) A teljes ülés az ügyvédi működésre vonatkozóan iránymutatást adhat ki.

(3) Az Alapszabály a területi kamarákra, a szabályzat a területi kamarákra, az ügyvédekre, alkalmazott ügyvédekre, külföldi jogi tanácsadókra és ügyvédjelöltekre kötelező.

Az elnökség

113. § (1) Az elnökség az elnökből, az elnökhelyettesekből, a főtitkárból (titkárból), a fegyelmi főmegbízottból (fegyelmi megbízottból), továbbá a teljes ülés által választott tagokból áll. A tagok száma 25 fő, ha a teljes ülés másképpen nem állapítja meg.

(2) Az elnökség

a) összehívja a teljes ülést, javaslatot tesz az ülés napirendjére, előkészíti a teljes ülés működését, megszervezi a teljes ülés határozatainak végrehajtását,

b) előterjeszti a Magyar Ügyvédi Kamara költségvetését és a költségvetési beszámolót, tevékenységéről beszámol a teljes ülésnek,

c) másodfokon határoz az ügyvédek kamarai felvételéről és kamarai tagságának megszűnéséről, a kamarai felvétel iránti eljárás felfüggesztéséről,

d) másodfokon határoz az alkalmazott ügyvédek, az ügyvédi irodák, a külföldi jogi tanácsadók, az ügyvédjelöltek névjegyzékébe való felvételtől és törlésről, az alkalmazott ügyvédek és az ügyvédjelöltek névjegyzékébe való felvétel iránti eljárás felfüggesztéséről,

e) másodfokon határoz az ügyvédi iroda taggyűlése határozatának felülvizsgálatáról,

f) másodfokon határoz az ügyvédi tevékenység szüneteltetéséről, az ügyvéd irodájának átjegyzéséről, valamint mindazon ügyben, amelyre e törvény a 15. § alkalmazását rendel,

g) meghatározza a területi kamarák anyagi hozzájárulását,

h) dönt a tisztségviselők díjazásáról,

i) összeférhetlenségi eljárást kezdeményezhet,

j) a területi kamara elnökségének jogszabályt, alapszabályt vagy szabályzatot sértő határozatát hatályon kívül helyezi,

k) elbírálja a Magyar Ügyvédi Kamara elnökének határozata elleni, továbbá a 47. § (3) bekezdés szerinti fellebbezést,

l) véleményt nyilvánít, és javaslatot tesz az ügyvédeket érintő jogalkotási és jogalkalmazási kérdésekben,

m) ügyvédi kitüntetési címet és jelvényt adományoz,

n) meghatározza a kamarai választások időszakát,

o) elvégzi a teljes ülés és az Alapszabály által meghatározott egyéb feladatokat.

(3) Az elnökség határozata elleni jogorvoslatra a 104. § (4) bekezdését kell alkalmazni azzal, hogy a keresetet a területi kamara nyújthatja be. Ez a jog nem érinti az egyes ügyekre e törvényben külön meghatározott jogorvoslati lehetőséget.

A Magyar Ügyvédi Kamara elnöke

114. § (1) A Magyar Ügyvédi Kamara elnöke

a) képviseli a Magyar Ügyvédi Kamarát,

b) irányítja az elnökség és a bizottságok működését, tevékenységéről beszámol az elnökségnek,

c) összeférhetlenségi eljárást kezdeményezhet,

d) irányítja a Magyar Ügyvédi Kamara ügyintézői szervezetét, az alkalmazottak felett munkáltatói jogot gyakorol,

e) ellátja azokat a feladatokat, amelyeket törvény és az Alapszabály a feladatkörébe utal.

(2) A Magyar Ügyvédi Kamara elnökének határozata ellen a közlésétől számított 15 napon belül az elnökséghez fellebbezhet az a területi kamara, amelyet a határozat érint.

115. § A Magyar Ügyvédi Kamara egyéb bizottságainak, szerveinek és tisztségviselőinek feladatait, hatáskörét, működését és eljárási rendjét az Alapszabály határozza meg.

XIII. Fejezet

A KAMARA ÁLTAL NYILVÁNTARTOTT ADATOK
ÉS A TESTÜLETI ÜLÉSEK NYILVÁNOSSÁGA

116. § (1) A kamara az ügyvéd, alkalmazott ügyvéd, külföldi jogi tanácsadó, ügyvédjelölt következő adatait tartja nyilván:

- a) családi és utónevét,
- b) állampolgárságát, születési helyét és idejét, anyja nevét, személyi igazolvány számát,
- c) lakcímét,
- d) egyetemi diplomájának, jogi szakvizsgájának számát és keltét, tudományos fokozatát, szakjogász végzettségét,
- e) irodájának címét, telefon- és telefax-számát,
- f) alkalmazott ügyvéd, ügyvédjelölt esetén a munkáltató nevét és címét,
- g) az eskütétel és a nyilvántartásba bejegyzés idejét, a határozat számát,
- h) a tevékenység megkezdésének, felfüggesztésének, szünetelésének és megszűnésének időpontját, a tevékenység 7. § szerinti korlátozását, továbbá a vagyoni tagságot,
- i) a fegyelmi büntetést, a mentesítés időpontját,
- j) nyelvtudását,
- k) kitüntetéseit,
- l) kamarai tisztségét.

(2) Külföldi jogi tanácsadó esetén az (1) bekezdés d) pontjában foglaltakat nem kell nyilvántartani, de a külföldi jogi tanácsadóval együttműködő magyar ügyvéd (iroda) adatait, a külföldi iroda nevét, címét és a külföldi bejegyzésre vonatkozó adatait a külföldi jogi tanácsadó nyilvántartásában szerepeltetni kell.

(3) Ügyvédi iroda esetén az iroda nevét, címét, telefon- és telefax-számát, valamint tagjainak nevét, lakcímét kell nyilvántartani.

(4) Az (1)—(3) bekezdésben felsorolt adatok közül az a), e) és h) pontban felsorolt adatok nyilvánosak, közzétehetőek, vagy bárki számára kiadhatók.

(5) A kamara az általa folytatott eljárások során kezelhet minden olyan adatot, amelynek kezeléséhez az eljárásban résztvevő hozzájárult, továbbá amelyet az eljárás eredményessége érdekében jogszerűen szerzett.

(6) Az ügyvédi igazolvány — az ügyvéd arcképén kívül — a következőket tartalmazza: az ügyvéd születési helyét, idejét, az irodája címét, az ügyvédi iroda nevét, amelynek tagja, továbbá a tevékenység 7. § szerinti korlátozását. E rendelkezést az alkalmazott ügyvéd és az ügyvédjelölt igazolványára is megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy az alkalmazott ügyvéd és az ügyvédjelölt munkáltatóját is fel kell tüntetni.

(7) A Magyar Ügyvédi Kamara az (1)—(3) bekezdésben felsorolt adatokról központi nyilvántartást vezet.

117. § A kamara, a Magyar Ügyvédi Kamara szerveinek ülésén — tagjain kívül — a kamarai szerv elnöke által meghívottak és azok vehetnek részt, akiket az alapszabály felsorol.

118. § Az Alapszabályt és a Magyar Ügyvédi Kamara szabályzatait az Igazságügyi Közlönyben kell közzétenni, a kamarák alapszabályát és szabályzatait — az alapszabályban meghatározott módon — a tagok és mindenki más számára, akinek jogait érinti, hozzáférhetővé kell tenni. A kamarai határozatok a tagok számára nyilvánosak.

XIV. Fejezet

A KAMARAI TISZTSÉGVISELŐK VÁLASZTÁSA
ÉS MEGBÍZATÁSUK MEGSZŰNÉSE

119. § (1) Kamarai tisztségviselővé és kamarai bizottság tagjává — ha e törvény másképpen nem rendelkezik — bármely magyar állampolgár kamarai tag megválasztható. A választás 4 évre szól.

(2) A tisztségviselőket és a bizottsági tagokat közvetlenül választják, titkos szavazással.

(3) A választást jelölés előzi meg, egy tisztségre több személy, egy személy több tisztségre is jelölhető. Akit több tisztségre választottak meg, egy kamarán belül kizárólag egy, általa kiválasztott tisztséget tölthet be.

(4) A tisztségviselő megbízatása az új tisztségviselő megválasztásának napján szűnik meg. Ha a kamarák elnökének, főtitkárának vagy fegyelmi megbízottjának megbízatása egyéb okból korábban szűnt meg, a választására jogosult szerv a megbízatás megszűnésétől számított 3 hónapon belül megválasztja az új tisztségviselőt.

120. § (1) A tisztségviselő megbízatása megszűnik a tisztségviselő halálával, lemondásával, visszahívásával, kamarai tagságának megszűnésével, valamint a megbízatás idejének lejártával.

(2) A tisztségviselő visszahívását az őt megválasztó szerv tagjainak egyharmada kezdeményezheti.

XV. Fejezet

A TÖRVÉNYESSÉGI FELÜGYELET

121. § (1) Az igazságügy-miniszter törvényességi felügyeletet gyakorol a területi kamarák és a Magyar Ügyvédi Kamara (a továbbiakban e fejezetben együtt: kamara) működése felett.

(2) Az igazságügy-miniszter a törvényességi felügyeleti jogkörében ellenőrzi a kamarák alapszabályait, szabályzatait, iránymutatásait és határozatait, továbbá azt, hogy a

működésük megfelel-e a jogszabályoknak, az alapszabálynak és a szabályzatoknak.

(3) A törvényességi felügyelet nem terjed ki olyan ügyre, amelyben bírósági eljárásnak van helye.

122. § (1) Ha az igazságügy-miniszter azt állapítja meg, hogy az alapszabály, szabályzat, iránymutatás, határozat vagy a kamarai szerv működése jogszabályba, alapszabályba vagy szabályzatba ütközik, felhívja az érintett kamarát a jogszabálysértés megszüntetésére.

(2) Az igazságügy-miniszter felhívja a kamarát a kirendelt ügyvédi jegyzék kiegészítésére, ha az nem felel meg a 36. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

(3) Az érintett kamara köteles — az igazságügy-miniszter felhívásában megadott határidőn belül — a jogszabálysértést megszüntetni, vagy egyet nem értéséről az igazságügy-minisztert tájékoztatni.

123. § (1) Ha az érintett kamara a jogszabálysértést nem szüntette meg, az igazságügy-miniszter — a felhívásában megadott határidő lejártától számított 30 napon belül — a közigazgatási perekre (Pp. XX. fejezet) irányadó szabályok szerint bírósághoz fordulhat.

(2) Ha a bíróság az (1) bekezdés alapján indított eljárás eredményeként a jogszabálysértést megállapítja,

a) a jogsértő alapszabályt, szabályzatot, iránymutatást és rendelkezést hatályon kívül helyezi, és új eljárás lefolytatását rendeli el,

b) a működés törvényességének helyreállítása céljából elrendelheti a jogszabálysértően működő kamarai szerv (tisztviselő) választására jogosult kamarai szerv összehívását,

c) a jogszabálysértő kamarai szerv (tisztviselő) működését felfüggesztheti, vagy az ellenőrzésére — a kamarai tagok közül — felügyelő biztost rendelhet ki, feltéve, hogy a kamara működésének törvényessége másképpen nem biztosítható.

124. § (1) A felügyelő biztos köteles a működés törvényességének helyreállítása céljából haladéktalanul összehívni a kamara közgyűlését (teljes ülést). Ha a közgyűlés (teljes ülés) a működés törvényességét helyreállítja, a kamara más testületi szervének és tisztviselőinek működése sem függeszthető fel tovább.

(2) Nem rendelhető ki felügyelő biztosként az, aki a kamarában tisztséget nem viselhet.

(3) A felügyelő biztos a tevékenységéről és annak eredményéről tájékoztatja a bíróságot, valamint a törvényességi felügyelet gyakorlóját.

(4) A felügyelő biztos díjazását és költségtérítését a bíróság állapítja meg.

125. § (1) A kamarák az alapszabályukat, szabályzatukat, iránymutatásukat az elfogadástól számított 15 napon belül kötelesek megküldeni az igazságügy-miniszternek.

(2) Az Alapszabály, a területi alapszabály, a szabályzat, a területi szabályzat, az iránymutatás és a területi iránymutatás nem lehet jogszabállyal ellentétes, a jogszabályba ütköző rendelkezése semmis.

XVI. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

126. § (1) Ez a törvény 1998. július 1-jén lép hatályba, a rendelkezéseit a folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell.

(2) Az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvény 13. §-ának (2) bekezdése, az ügyvédségről szóló 1983. évi 4. törvényerejű rendelet, az ennek módosításáról szóló 1991. évi XXIII. törvény, 1994. évi XC. törvény és 1995. évi I. törvény, valamint a végrehajtására kiadott 6/1983. (VII. 28.) IM rendelet és az azt módosító 9/1991. (VII. 18.) IM rendelet a hatályát veszti.

(3) Ahol jogszabály az Országos Ügyvédi Kamarát említi, ezen a Magyar Ügyvédi Kamarát kell érteni.

(4) A jogszabályokban az „egyéni ügyvéd” kifejezés „ügyvéd”, a „társas ügyvédi iroda” kifejezés „ügyvédi iroda” kifejezésre módosul.

127. § (1) A kamarának az alapszabályát és a Magyar Ügyvédi Kamarának az Alapszabályát 6 hónapon belül kell megalkotnia.

(2) A kamarának és a Magyar Ügyvédi Kamarának 6 hónapon belül felül kell vizsgálnia a szabályzatait és iránymutatásait, és ennek eredményeként e törvénynek megfelelően módosítania kell, szükség esetén újat kell alkotnia.

128. § (1) A törvény hatálybalépésekor működő ügyvédi irodának a törvény hatálybalépésétől számított 6 hónapon belül alapító okiratot kell a kamarához benyújtania. Ha az ügyvédi iroda ennek határidőben nem tesz eleget, akkor a továbbiakban ügyvédi irodaként nem működhet.

(2) A törvény hatálybalépésekor működő ügyvédi irodának legkésőbb 1999. január 1-jén kell a 68. § (3) bekezdésének megfelelő felelősségbiztosítással rendelkeznie. Az ilyen biztosítási szerződés érvénybelépéséig az iroda tagjainak egyéni felelősségbiztosítását kell fenntartani.

(3) Az ügyvédi iroda jogszerűen használt neve a törvény hatálybalépése után is használható.

(4) Külföldi ügyvéd, külföldi ügyvédi iroda a törvény hatálybalépésétől számított 6 hónap elteltével e törvény szerint végezhet tevékenységet, vagy a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselteleiről szóló 1997. évi CXXXII. törvény szerint kereskedelmi képviselteleket alapíthat és tarthat fenn, amely a külföldi ügyvéd vagy ügyvédi iroda hazai jogára vonatkozó tanácsadás tekintetében végezheti az említett törvényben foglalt tevékenységet.

129. § (1) Az 5. § (2) bekezdése nem érinti a törvény hatálybalépése előtt alkotott jogszabály alapján végzett tevékenységet.

(2) A törvény hatálybalépése előtt megválasztott kamarai tisztségviselők és kamarai bizottsági tagok megbízatásának időtartamát a törvény nem érinti.

(3) Az ügyvédi kamarai tagságát országgyűlési képviselői vagy polgármesteri megbízatása miatt szüneteltető ügyvéd a kamarai tisztségét, bizottsági tagságát e megbízatásának lejártáig fenntarthatja, ha arra e törvény hatálybalépése előtt választották meg.

130. § (1) A törvény hatálybalépése előtt elkövetett fegyelmi vétség a hatálybalépéstől számított 1 év alatt évül el, kivéve, ha az elévülési időből ennél kevesebb van hátra.

(2) Ha az e törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő fegyelmi eljárásban a hatálybalépésig első fokú határozatot nem hoztak, az eljárásra e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A törvény hatálybalépése előtt jogerőre emelkedett fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezményekre a fegyelmi büntetés kiszabásakor hatályban volt jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.

131. § Felhatalmazást kap az igazságügy-miniszter, hogy a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költséget és a kirendelés ellátásának díját, valamint az ügyvédjelölti joggyakorlatot rendelettel szabályozza.

132. § Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 26. §-a (1) bekezdésének *o*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Mentes a visszterhes vagyónátruházási illeték alól:)

„*o*) az alapító okirat szerint a tag által az ügyvédi iroda (egyszemélyes, társas) rendelkezésére bocsátott ingatlan megszerzése; az ügyvédi iroda olyan átalakulással (egyesülés, szétválás) bekövetkező vagyonszerzése, amikor a létrejövő iroda (irodák) a korábbiak jogutódja(i) lesz(nek); továbbá az ügyvédi iroda megszűnése esetén a tagok között felosztott vagyomból az induló vagyon értékét meghaladó rész megszerzése.”

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Gál Zoltán s. k.,
az Országgyűlés elnöke

1998. évi XII. törvény

a külföldre utazásról*

Az Országgyűlés a Magyar Köztársaság Alkotmányában foglalt rendelkezésekre figyelemmel — az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatával, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányával, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezményével összhangban — a külföldre utazásról és az úti okmányokról a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

Alapvető rendelkezések

1. § (1) A Magyar Köztársaság területének elhagyása — beleértve a külföldi letelepedés szándékával történő kiutazást is — alkotmányos alapjog, amely minden magyar állampolgárt és az országban jogszerűen tartózkodó külföldit megillet. A külföldre utazás joga törvényben meghatározottak szerint gyakorolható, illetőleg korlátozható.

(2) A magyar állampolgár külföldről bármikor hazatérhet. A hazatérés joga e törvényben foglalt feltételek hiányában sem tagadható meg, nem korlátozható, illetőleg feltételhez nem köthető.

(3) A külföldre utazás joga érvényes úti okmánnyal, valamint nemzetközi szerződés alapján személyazonosító igazolvánnyal gyakorolható.

A törvény hatálya

2. § E törvény szabályozza az úti okmánnyal történő ellátás rendjét, az eljárás alapvető szabályait, a külföldre utazás jogának korlátozását, valamint az ezekkel összefüggő személyes adatok kezelését.

3. § (1) A törvény hatálya — a (2)—(3) bekezdésben meghatározott kivételekkel — a magyar állampolgárokra (a továbbiakban: állampolgár) terjed ki.

(2) E törvény rendelkezéseit a Magyarországon élő honatanokra és a bevándorlási engedéllyel rendelkező külföldiekre a külföldiek beutazásáról, magyarországi tartózkodásáról és bevándorlásáról szóló törvényben foglaltakkal együtt kell alkalmazni.

(3) A magyar menekültügyi hatóság által menekültként, menedékesként, befogadottként elismert személyekre e törvény III., IV. és V. fejezetében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

* A törvényt az Országgyűlés az 1998. február 24-i ülésnapján fogadta el.

*Értelmező rendelkezések***4. §** E törvény alkalmazásában

a) úti okmány: az útlevél, valamint nemzetközi szerződésben, továbbá a Kormány rendeletében meghatározott, a külföldre utazásra, illetőleg az onnan való visszatérésre jogosító hatósági igazolvány, bizonyítvány vagy irat;

b) útlevél: a Magyar Köztársaság tulajdonát képező hatósági igazolvány, amely birtokosának személyazonosságát és állampolgárságát, valamint a világ összes országába utazásra, illetőleg hazatérésre való jogosultságát hitelesen igazolja;

c) útlevél hatóság: az úti okmánykiadására, visszavonására, az utazás e törvény szerint történő engedélyezésére, illetőleg korlátozására feljogosított közigazgatási szerv.

II. Fejezet

Az úti okmányra vonatkozó általános szabályok

5. § (1) Úti okmányra — ha törvény vagy nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik — a magyar állampolgárok jogosultak.

(2) A nemzetközi szerződésen alapuló úti okmány adattartalmára az egyezmény rendelkezései az irányadók.

(3) A menekültként elismert személyek részére kiadott úti okmányra a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi július hó 28. napján elfogadott egyezmény, valamint a menekültek helyzetére vonatkozóan az 1967. évi január hó 31. napján létrejött jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1989. évi 15. törvényerejű rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) Az úti okmány a jogosultság fennállásáig, kormányrendeletben meghatározott szabályok szerint tartható birtokban. A jogosultság megszűnését követő 15 napon belül az úti okmányt le kell adni az útlevél hatóságnál. A szülői felügyeleti jog megszűnése esetén a kiskorú úti okmányát a szülői felügyelet gyakorlására jogosulttá váló személynek is át lehet adni.

*Az útlevél***6. §** Az útlevél típusai:

- a)* a magánútlevél;
- b)* a hivatalos útlevél.

7. § (1) Az útlevél adattoldala — az ideiglenes magánútlevél kivételével — tartalmazza

a) az állampolgár családi és utónevét, leánykori családi és utónevét, születési helyét, idejét, nemét, állampolgárságát, arcképmását és saját kezű aláírását;

b) az útlevél típusát, számát, kiállításának keltét, érvényességi idejét, a kiadó magyar állam kódját, a kiállító hatóság nevét;

c) az *a)*—*b)* pontokban meghatározott adatokból képzett, az állampolgár és az útlevél azonosítását lehetővé tevő, gépi olvasásra alkalmas adatsort.

(2) Az ideiglenes magánútlevél adattoldala az (1) bekezdés *a)*—*b)* pontjában meghatározott adatokat tartalmazza.

(3) A hivatalos útlevél adattartalma kiegészül a használatára jogosult személy diplomáciai rangjának, illetve az útlevél kiállítására alapot szolgáltató tisztségének vagy egyéb jogcímének megjelölésével.

(4) Az útlevélbe az útlevél hatóság, a határőrség, a külföldi hatóság, valamint jogszabályban erre felhatalmazott szerv tehet bejegyzést.

(5) Az útlevél érvényességének időtartama nem hosszabbítható meg.

A magánútlevél

8. § (1) A magánútlevél érvényességének időtartama az állampolgárnak az útlevél iránti kérelem benyújtásakor betöltött életkorától függően

- a)* 4 éves életkor betöltéséig 2 év;
- b)* 4—18 éves életkor közöttiek esetén 5 év;
- c)* 18 éven felüliek esetén — a (2) bekezdésben foglalt kivétellel — 10 év.

(2) A 18 éven felüli állampolgár részére a magánútlevél — kérelmére — 5 éves érvényességgel is kiállítható.

9. § (1) Az állampolgár — a (2) bekezdésben foglalt kivétellel — egyidejűleg csak egy érvényes magánútlevéllel rendelkezhet.

(2) Annak az állampolgárnak, aki hivatalos útlevélre nem jogosult és foglalkozása rendszeres külföldre utazással jár — az ezt bizonyító igazolás alapján — második magánútlevél is kiadható.

(3) A második magánútlevelet az arra jogosító foglalkozás gyakorlásának időtartamára, de legfeljebb ötévi érvényességgel kell kiállítani.

10. § (1) Külföldön élő vagy tartózkodó állampolgár részére ideiglenes magánútlevelet lehet kiállítani, ha az állampolgár útlevele lejárt, elveszett, ellopták vagy utazásra egyéb módon alkalmatlanná vált, és külföldi tartózkodásához vagy továbbutazásához Magyarországról a magánútlevél kellő időn belül nem szerezhető be.

(2) Az ideiglenes magánútlevél továbbutazásra, illetőleg hazautazásra jogosít, érvényességének időtartama legfeljebb egy év.

A hivatalos útlevél

11. § (1) Hivatalos útlevél: a diplomata-útlevél, a külügyi szolgálati útlevél, a szolgálati útlevél és a hajós szolgálati útlevél. A hivatalos útlevelet a megbízás időtartamára, de legfeljebb ötévi érvényességgel kell kiállítani.

(2) Hivatalos útlevél — a diplomata-útlevél kivételével — kizárólag hivatalos utazás céljára használható fel.

(3) A hivatalos útlevél rendeltetésszerű felhasználásáról és kezeléséről az utazást elrendelő, illetőleg az útlevél kiadására javaslatot tevő szerv, az országgyűlési képviselő, továbbá házastársa, gyermeke [12. § (1) bekezdés *f*) pont] diplomata-útlevele esetében az Országgyűlés Hivatala gondoskodik.

12. § (1) Diplomata-útlevélre jogosult

a) a köztársasági elnök, az Alkotmánybíróság elnöke, valamint a Legfelsőbb Bíróság elnöke;

b) az országgyűlési képviselő;

c) az állampolgári jogok országgyűlési biztosa és általános helyettese, valamint a külön biztosok, a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese, a legfőbb ügyész és helyettesei, az Alkotmánybíróság tagja, az Állami Számvevőszék elnöke és alelnökei, a Magyar Nemzeti Bank elnöke és alelnökei;

d) a miniszterelnök, a miniszter, az államtitkár és a helyettes államtitkár;

e) a Külügyminisztérium diplomáciai vagy konzuli ranggal rendelkező munkatársa, a Magyar Köztársaság diplomáciai képviselője, a Magyar Köztársaság konzuli képviselője, nemzetközi jogon alapuló diplomáciai kiváltságot és mentességet élvező egyéb személy, diplomáciai és konzuli futár;

f) az *a*)—*e*) pontban megjelölt személlyel hivatalos célból együtt utazó, közös háztartásban élő házastársa, eltartott gyermeke.

(2) Kizárólag utazásának időtartamára érvényes diplomata-útlevelet kaphat az a személy is, aki a köztársasági elnök, a miniszterelnök, az Országgyűlés elnöke vagy a külügyminiszter megbízásából diplomáciai küldetéssel utazik külföldre, továbbá az, akinek az útlevéllel történő ellátását rendkívül indokolt esetben az irányítást (felügyeletet) gyakorló miniszter javaslatára a külügyminiszter engedélyezte.

13. § (1) Külügyi szolgálati útlevélre jogosult

a) a Külügyminisztérium diplomáciai ranggal nem rendelkező munkatársa;

b) a Magyar Köztársaság diplomáciai képviselőjének igazgatási és műszaki személyzete, illetőleg kiegészítő személyzetének tagja;

c) a Magyar Köztársaság konzuli képviselője konzuli alkalmazottja és kiegészítő személyzetének tagja;

d) a nemzetközi jogon alapuló mentességet élvező más személy;

e) az *a*)—*d*) pontok szerint jogosult személlyel hivatalos célból együtt utazó, közös háztartásban élő házastársa és eltartott gyermeke.

(2) Kizárólag utazásának időtartamára érvényes külügyi szolgálati útlevelet kaphat az a személy is, akinek az útlevéllel történő ellátását rendkívül indokolt esetben az irányítást (felügyeletet) gyakorló miniszter javaslatára a külügyminiszter engedélyezte.

14. § (1) Az irányítást (felügyeletet) gyakorló miniszter, ennek hiányában az országos hatáskörű szerv vagy hivatal vezetőjének javaslatára szolgálati útlevelet kaphatnak hivatalos célú utazásuk, illetőleg kiküldetésük idejére

a) a Miniszterelnöki Hivatalnál, a Köztársasági Elnök Hivatalánál, az Országgyűlés Hivatalánál, az Alkotmánybíróság Hivatalánál, az Országgyűlési Biztos Hivatalánál, az Állami Számvevőszéknél, a minisztériumoknál, valamint országos hatáskörű szerveknél foglalkoztatottak;

b) a bírák és az ügyészek;

c) a Magyar Nemzeti Bank vezető munkatársai.

(2) Szolgálati útlevelet kaphat az (1) bekezdés hatálya alá tartozó állampolgárral hivatalos célból együtt utazó, közös háztartásban élő házastársa és eltartott gyermeke.

(3) Az irányítást (felügyeletet) gyakorló miniszter javaslatára szolgálati útlevelet kaphat a külföldi magyar kulturális intézetbe, kereskedelemfejlesztési irodába, illetőleg nemzeti idegenforgalmi képviselő irodájába tartós külszolgálatra kihelyezett személy, valamint a vele együtt utazó, közös háztartásban élő házastársa és eltartott gyermeke, amennyiben diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló egyéb kiváltságot és mentességet nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján nem élvez.

15. § (1) Hajós szolgálati útlevél hivatalos utazás céljából adható

a) a tengeri vagy belvízi hajón szolgálatot teljesítő személynek;

b) annak a vízügyi dolgozónak, aki a szomszédos államokkal fennálló vízügyi együttműködés keretében vízi munka elvégzése, vízkár vagy jégveszély elhárítása érdekében határvízen közlekedik.

(2) Hajós szolgálati útlevelet kaphat az (1) bekezdés *a*) pontjában meghatározott személlyel állandóan együtt utazó házastársa és eltartott gyermeke.

III. Fejezet

Külföldre utazást korlátozó rendelkezések

16. § (1) A 18. §-ban foglalt kivétellel nem utazhat külföldre,

a) akivel szemben olyan bűncselekmény miatt folyik büntetőeljárás, amelyre a törvény öt évig terjedő vagy en-

nél súlyosabb szabadságvesztést rendel, a büntetőeljárás jogerős befejezéséig;

b) aki a büntetőeljárás keretében előzetes letartóztatásban, őrizetben, kiadatási őrizetben, kiadatási letartóztatásban van, illetőleg ideiglenes kényszergyógykezelés alatt áll;

c) aki lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt áll;

d) akit végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, büntetésének kitöltéséig vagy végrehajthatósága megszűnéséig, illetőleg akinek a bíróság a kényszergyógykezelését rendelte el, a kényszergyógykezelés tartama alatt;

e) akinek jogerős határozattal megállapított — legalább 10 millió forint összegű — adóhiányból vagy vámhiányból, avagy bevallani elmulasztott járulékból, illetve hozzájárulásból származó tartozása áll fenn, a tartozás megfizetéséig vagy arra a (3) bekezdés szerint kezdeményezésre jogosult szerv által elfogadott biztosíték nyújtásáig.

(2) Az (1) bekezdés *e)* pontjában foglalt rendelkezés alkalmazásában nem tekinthető jogerősnek a hiányt, a járulék vagy hozzájárulás bevallásának elmulasztását megállapító határozat, ha a bírósági felülvizsgálat megindítására nyitva álló határidő még nem telt el, illetőleg a határozat felülvizsgálatára irányuló bírósági eljárás jogerősen nem zárult le.

(3) Az (1) bekezdés *e)* pontja esetén a külföldre utazás korlátozását az adóhatóság, a vámhatóság, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, továbbá az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság igazgatási szerve kezdeményezheti.

17. § A fegyveres szervek hivatásos állományú tagja, továbbá a katonai szolgálati kötelezettség alapján szolgálatot teljesítő személy és a besorozott hadköteles külföldre utazása esetén a rájuk vonatkozó törvények rendelkezéseit is alkalmazni kell.

18. § (1) A 16. § (1) bekezdésében meghatározott korlátozás hatálya alatt álló állampolgár kérelmére az útlevel hatóság — különös méltánylást érdemlő okból — meghatározott időtartamú külföldre utazást engedélyezhet. Az utazás engedélyezéséhez a 16. § (1) bekezdésének *a)–c)* pontjában foglalt esetben a bíróság, *d)* pontja esetében a büntetés-végrehajtási bíróság, az *e)* pont esetében pedig a 16. § (3) bekezdésében meghatározott szerv hozzájárulása szükséges.

(2) Az útlevel hatóság külön törvényben meghatározott kötelezettség teljesítése érdekében a korlátozás hatálya alatt álló állampolgár részére az útlevelet hivatalból is kiadhatja.

19. § (1) Az útlevel hatóság az úti okmány kiadását megtagadja vagy az úti okmányt visszavonja, ha

a) a 16. § (1) bekezdése alapján külföldre utazást korlátozó rendelkezés áll fenn;

b) azt jogosulatlanul használták fel vagy meghamisították;

c) az állampolgár az arra való jogosultság megszűnését követően az úti okmányt nem adta le.

(2) Az útlevel hatóság a külföldön élő állampolgár részére a visszavont útlevelet kiadja, ha a büntetőeljárás során az ügyész vagy a bíróság által megállapított biztosítéket letétbe helyezték.

20. § Érvénytelen az úti okmány, ha

a) a személyazonosság megállapítására alkalmatlan, betelt, megrongálódott vagy meghamisították;

b) az útlevel hatóság visszavonta;

c) azt nem az arra jogosult használja fel;

d) érvényességi ideje lejárt;

e) a használatára jogosult meghalt.

IV. Fejezet

Az eljárás alapvető szabályai

21. § A hatósági eljárásban az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló, többször módosított 1957. évi IV. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

22. § (1) Az úti okmánnyal kapcsolatos államigazgatási ügyben hozott határozat ellen fellebbezésnek van helye.

(2) Az úti okmány visszavonását elrendelő határozat a jogorvoslatra tekintet nélkül azonnal végrehajtható.

(3) A másodfokú államigazgatási határozat közlésétől számított harminc napon belül a kérelmező keresettel kérheti a határozat bírósági felülvizsgálatát. A határozat felülvizsgálatáról a bíróság soron kívül dönt.

23. § (1) Az úti okmányt az útlevel hatóság, továbbá a bíróság, az ügyészség, a rendőrség, a határőrség, a vám- és pénzügyőrség és a büntetés-végrehajtási intézet intézkedésre feljogosított tagja hivatalos eljárása során elveszi, ha az érvénytelen vagy e törvény szerint visszavonásának van helye.

(2) Az úti okmányt a Magyar Köztársaság Diplomáciai és Konzuli Képviselőtének hatósági intézkedésre feljogosított tagja hivatalos eljárása során a 19. § (1) bekezdés *b)* pontjában, illetve a 20. § *a)*, *c)* és *e)* pontjaiban meghatározott esetekben veszi el.

(3) Az átvett úti okmányt haladéktalanul meg kell küldeni az útlevel hatóságnak, amely a visszavonásról öt napon belül dönt.

(4) Az úti okmány elvétele ellen külön jogorvoslatnak nincs helye, az az úti okmány visszavonását elrendelő határozat elleni fellebbezésben támadható meg.

V. Fejezet

Adatkezelés és adatszolgáltatás

24. § Az útlevel hatóság eljárása során — hatáskörére és illetékességére kiterjedően —, valamint a Belügyminisztériumnak a belügyminiszter által kijelölt szerve (a továbbiakban: központi adatkezelő szerv) az e törvényben meghatározott feladatok ellátásához a következő adatokat kezelheti:

a) az állampolgár családi és utónevét, leánykori családi és utónevét, születési helyét, idejét, nemét, anyja nevét, állampolgárságát, menekült státusát (a továbbiakban együtt: személyi adat), valamint arcképmását, saját kezű aláírását és értesítési, illetőleg lakcímét;

b) az állampolgár számára kiadott úti okmány típusát, számát, érvényességi idejét;

c) az úti okmány iránti kérelem elutasításának, illetőleg a kiadott úti okmány visszavonásának tényét és annak indokát;

d) annak az úti okmánynak az adatait, amelynek elvesztését, ellopását vagy megsemmisülését bejelentették;

e) a külföldre utazást korlátozó rendelkezés hatálya alatt álló állampolgár személyi adatait, lakcímét és az utazást korlátozó okot.

25. § A korlátozás elrendelése céljából a következő szervek értesítik a központi adatkezelő szervet:

a) a vádirat benyújtásáig az ügyész, ezt követően a büntetőügyben eljáró bíróság, az eljárás befejezése után a büntetés-végrehajtási bíró a 16. § (1) bekezdés a)–d) pontja szerinti büntetőeljárás alá vont, illetőleg fogva tartott állampolgár személyi adatairól és lakcíméről, az eljárás megindításának időpontjáról, az indokál szolgáló cselekmény törvényi minősítéséről, az eljárás jogerős befejezéséről, valamint a lakhelyelhagyási tilalom elrendeléséről és megszüntetéséről;

b) a 16. § (1) bekezdés e) pontja szerinti korlátozás kezdeményezésére jogosult hatóság azoknak az állampolgároknak a személyi adatairól és lakcíméről, továbbá a köztartozásuk mértékéről, illetőleg a köztartozás megszüntetéséről, akiknek külföldre utazása korlátozását köztartozás meg nem fizetése miatt kezdeményezik.

26. § Az útlevel hatóság a kérelmező személyi és lakcím adatai azonosításához, illetőleg utazási jogosultsága megállapításához adatokat vehet át

a) a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásából,

b) a központi adatkezelő szervtől a 24. § és a 25. § alapján kezelt adatokból, valamint

c) közvetlenül vagy a központi adatkezelő szerv útján a bünyügyi nyilvántartásból, a rendőrség központi személy-, tárgy- és gépjármű-körözési nyilvántartó rendszeréből és a büntetés-végrehajtás központi nyilvántartásából, valamint a menekültügyi hatóságtól.

27. § (1) Az útlevel hatóság, illetőleg a központi adatkezelő szerv — törvényben meghatározott feladataik ellátása céljából — a büntetőügyekben eljáró hatóságoknak, a rendőrségnek, a nemzetbiztonsági szolgálatoknak, a határőrségnek, a vám- és pénzügyőrségnek, a nyugdíjbiztosítási szervnek, a Belügyminisztérium állampolgársági ügyekkel foglalkozó szervének, valamint — a menekülteket érintően — a menekültügyi hatóságnak adhat át adatot.

(2) A központi adatkezelő szerv a jogosulatlan külföldre utazás megakadályozása érdekében értesíti a határőrséget annak az állampolgárnak a személyi, illetőleg úti okmányának adatairól, aki a külföldre utazást korlátozó rendelkezés hatálya alatt áll, vagy úti okmányát az útlevel hatóság jogerősen visszavonta.

(3) A központi adatkezelő szerv annak az úti okmánynak az adatairól — beleértve a jogosult személyi adatait is —, amelynek elvesztését, ellopását vagy megsemmisülését bejelentették, az útlevel jogosulatlan felhasználásának megakadályozása céljából értesíti a rendőrség központi személy-, tárgy- és gépjármű-körözési nyilvántartását vezető szervet, valamint a Külügyminisztériumot.

28. § (1) Az útlevel hatóság, illetőleg a központi adatkezelő szerv természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet részére — az adatfelhasználás céljának és jogalapjának igazolása esetén — adatot szolgáltathat arra vonatkozóan, hogy az érintett személy rendelkezik-e érvényes úti okmánnyal, az úti okmány száma alapján birtokosának családi és utónevéről, valamint az úti okmány elvesztésének, ellopásának, megsemmisülésének, illetőleg megkerülésének tényéről.

(2) Az útlevel hatóság, valamint a központi adatkezelő szerv az általa nyilvántartott adatot statisztikai célra felhasználhatja, abból ilyen célra, személyazonosító adat nélkül adatot szolgáltatathat.

(3) Az e törvény alapján kezelt személyes adatok külföldi adatkezelő részére — ideértve a nemzetközi szervezeteket is — nemzetközi szerződés alapján továbbíthatók, feltéve, ha az adatkezelés feltételei a külföldi adatkezelőnél minden egyes adatra nézve azonosan teljesülnek.

29. § (1) Az útlevel hatóság és a központi adatkezelő szerv köteles biztosítani, hogy az állampolgár megismerhesse, hogy mely adatszolgáltatás alanya volt.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tájékoztatás a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóságok és a nemzetbiztonsági szolgálatok részére teljesített adatszolgáltatás körében — külön törvényben meghatározottak szerint — korlátozható, vagy kizárható.

(3) Az útlevel hatóság, valamint a központi adatkezelő szerv az e törvény alapján teljesített adatszolgáltatásról nyilvántartást vezet, amelyet az adatszolgáltatástól számított öt évig köteles megőrizni.

30. § Az útlevel hatóság az eljárásában keletkezett iratokat az úti okmány érvényességi idejének lejártától számított egy évig őrzi meg, ezt követően azokat az iratkezelésre irányadó jogszabályok szerint selejtezi.

31. § (1) A 24. §-ban meghatározott adatokat az útlevel hatóság az eljárás befejezéséig, a központi adatkezelő szerv pedig az úti okmány érvényességi idejének lejártától számított öt évig kezelheti.

(2) A központi adatkezelő szerv a 25. §-ban meghatározott adatokat a külföldre utazást korlátozó ok megszűnését követő egy évig kezelheti.

32. § A hivatalos útlevellel rendelkező állampolgár személyi adatait és a kiadott útlevel adatait az utazást elrendelő, illetőleg az útlevel kiadására javaslatot tevő szerv — diplomata- és külügyi szolgálati útlevel esetén a Külügyminisztérium, az országgyűlési képviselő, továbbá házastársa, gyermeke [12. § (1) bekezdés *f*) pontja] diplomata-útlevele tekintetében az Országgyűlés Hivatala — az útlevelnek az arra való jogosultság megszűnését követő bevonásáig kezeli.

VI. Fejezet

Záró rendelkezések

33. § (1) Ez a törvény a kihirdetését követő hatodik hónap első napján lép hatályba. A törvény hatálybalépésekor folyamatban levő kivándorlás iránti kérelem esetén a már megkezdett eljárást meg kell szüntetni.

(2) A törvény hatálybalépése előtt kiállított útlevelek érvényességi idejük lejártáig használhatók fel utazásra.

(3) Ahol jogszabály kivándorlást említ, azon külföldi letelepedést kell érteni.

34. § A törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) a külföldre utazásról és az útlevelről szóló 1989. évi XXVIII. törvény;

b) a kivándorlásról szóló 1989. évi XXIX. törvény;

c) a honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvény 75. §-a *c*) pontjának harmadik francia bekezdése;

d) a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 11. § (4) bekezdésének *e*) pontja.

35. § A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1979. évi

5. törvényerejű rendelet (Btké.) 31. §-a a következő *f*) ponttal egészül ki:

(A nyilvántartás anyaga szolgálati titok, abból értesítést csak az alábbi hatóságoknak lehet adni:)

„*f*) a külföldre utazásról szóló törvényben meghatározott feladatai ellátásához az útlevel hatóságnak, illetőleg a központi útlevel-nyilvántartást kezelő szervnek (központi adatkezelő szerv), az utazási korlátozás alatt álló személy adatairól.”

36. § Az adózás rendjéről szóló — többször módosított — 1990. évi XCI. törvény 80. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az adóhatóság abban az esetben is határozattal állapítja meg év közben az adót, ha ezt az ország területét a külföldi letelepedés szándékával elhagyni kívánó adózó kéri, amennyiben az adóhatóságnál a külföldi bevándorlási célú vízumot bemutatja és az adómegállapításhoz szükséges igazolást mellékeli.”

37. § A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) a következők szerint módosul:

a) az Nytv. 4. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A külföldön élő, illetőleg a Magyar Köztársaság területét a külföldi letelepedés szándékával elhagyó magyar állampolgárok akkor tartoznak a törvény hatálya alá, ha — a magyar állampolgárságuk igazolása után — kérik adataiknak a nyilvántartásba való felvételét, illetőleg meglévő adataik további kezelését. Adataikat kérelmükre — az archív adatok kivételével — a nyilvántartásból törölni kell.”

b) az Nytv. 11. §-a (4) bekezdésének *c*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*c*) külföldi letelepedés szándékával hagyták el az országot,”

c) az Nytv. 12. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A központi nyilvántartás a polgár elhalálozásától, magyar állampolgárságának megszűnésétől, illetve a külföldi letelepedés szándékával külföldre távozásától számított öt évig tartalmazza az érintett polgár minden korábbi adatát (passzív állomány).”

d) az Nytv. 14. §-ának *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A nyilvántartás szervei az általuk kezelt adatokat az alábbi forrásból gyűjtik:)

„*d*) az idegenrendészeti szerv értesítése;”

e) az Nytv. 24. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A polgár arcképmásának és saját kezű aláírásának megismerésére, illetőleg igénylésére csak az (1) bekezdésben felsorolt szervek, valamint — személyazonosítás céljából — az útlevél hatóság jogosult.”

f) az Nytv. 25. §-a (1) bekezdésének g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„g) az idegenrendészeti szervnek a bevándorlással kapcsolatos ügyintézés során.”

g) az Nytv. 26. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdésben meghatározott polgárnak azt a tényt, hogy a Magyar Köztársaság területét a külföldi letelepedés szándékával elhagyja, illetőleg, hogy három hónapon túl külföldön tartózkodik, a lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjénél vagy az illetékes külföldi külképviseleti hatóságnál kell bejelentenie.”

h) az Nytv. 28. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„28. § (1) A Magyar Köztársaság területét a külföldi letelepedés szándékával elhagyó magyar állampolgár, bevándorolt, hontalan vagy menekültként elismert személy lakcím ügyében a 7. § (1) bekezdés szerint illetékes jegyző jár el.

(2) Az (1) bekezdés esetén a magyar állampolgár — lakcíme megszüntetésének bejelentésével egyidejűleg — a jegyzőnek nyilatkozik arról, kívánja-e, hogy a nyilvántartás továbbra is tartalmazza adatait.”

38. § (1) A külföldiek beutazásáról, magyarországi tartózkodásáról és bevándorlásáról szóló 1993. évi LXXXVI. törvény 21. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A bevándorolt külföldi érvényes, a (3) bekezdésben meghatározott bejegyzéssel ellátott külföldi útlevelével jogosult Magyarország területét elhagyni és oda visszatérni. Külföldre utazásának és Magyarországra való visszatérésének egyéb feltételeire a magyar állampolgárookra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, ha jogszabály másként nem rendelkezik.”

(2) A külföldiek beutazásáról, magyarországi tartózkodásáról és bevándorlásáról szóló 1993. évi LXXXVI. törvény új 61/A. §-sal egészül ki:

„61/A. § (1) A bevándorolt külföldre e törvény 21. § (4) bekezdésében foglaltakat a (2) bekezdésben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A rendőr-főkapitányság a bevándorolt külföldit kérelmére külföldre utazás céljából Magyarországra visszatérésre jogosító úti okmánnyal látja el, ha származási országa érvényes úti okmányával nem rendelkezik, és az rajta kívül álló okból nem pótolható.

(3) Az úti okmány a kiállításától számított két évig érvényes és meghosszabbítható.”

39. § A hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény 19. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A külföldön élő vagy tartózkodó személy részére történő járadék folyósítása során a nyugellátás folyósítására irányadó szabályok szerint kell eljárni.”

40. § A devizáról szóló 1995. évi XCV. törvény a következők szerint módosul:

a) a 70. § előtti cím a következők szerint módosul:

„A külföldön letelepedőkre vonatkozó különleges kiviteli szabályok”

b) a 70. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„70. § (1) A Magyar Köztársaság területét a külföldi letelepedés szándékával elhagyó és külföldi bevándorlási célú vízummal rendelkező természetes személy első kiutazásakor — devizahatósági engedély nélkül kiviheti:

a) vagyoni értékét;

b) a vagyoni értéke értékesítéseként kapott belföldi fizetőeszköz átváltásából származó valutát, devizát;

c) a belföldi pénzügyintézetnél névre szóló betétben elhelyezett belföldi fizetőeszközének átváltásából származó valutát, devizát.

(2) A Magyar Köztársaság területét a külföldi letelepedés szándékával elhagyó és külföldi bevándorlási célú vízummal rendelkező, az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó természetes személy a devizajogszabályban meghatározott feltételek szerint vihet ki devizahatósági engedély nélkül vagyoni értéket, valutát, devizát.”

41. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza

a) az útlevél hatóságokat, feladat- és hatáskörüket, továbbá az úti okmánnyal összefüggő feladatok ellátásában közreműködő szerveket és feladataikat;

b) az útlevél kivételével az egyéb úti okmányok fajtáit;

c) az eljárás részletes szabályait, valamint az úti okmányok kezelésére vonatkozó rendelkezéseket.

(2) Felhatalmazást kap a belügyminiszter — a b) és a d) pont tekintetében a külügyminiszterrel egyetértésben —, hogy rendeletben határozza meg

a) a diplomata- és a külügyi szolgálati útlevél kiadására jogosult útlevél hatóság kivételével az útlevél hatóságok székhelyét és illetékességi területét;

b) a Magyar Köztársaság útlevelének és egyéb úti okmányainak mintáját, az úti okmány iránti kérelem benyújtására szolgáló formanyomtatvány tartalmát;

c) az úti okmányokkal összefüggő adatkezelés részletes szabályait, és kijelölje a központi adatkezelő szervet, valamint meghatározza azokat a szerveket, amelyek a központi adatkezelő szerv részére adatfeldolgozást végezhetnek, illetőleg az úti okmányok előállításában közreműködhetnek;

d) a külképviseleteknek az útlevél kiadásával, nyilvántartásával kapcsolatos feladatait.

(3) Felhatalmazást kap a külügyminiszter, hogy rendeletben állapítsa meg az általa kiadott útlevelek kezelésének részletes szabályait.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Gál Zoltán s. k.,
az Országgyűlés elnöke

1998. évi XIII. törvény

a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény módosításáról*

1. § A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) 53. §-a az alábbi (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A Kormány az Érdekegyeztető Tanácsban részt vevő országos szakszervezeti szövetségekkel egyetértésben rendeletben határozza meg az üzemi tanács választás szabályainak tartalmát és a szakszervezeti reprezentativitás megállapítása érdekében az ágazati (szakágazati), területi és országos szavazatossszesítés módját és rendjét.”

2. § Az Mt. 211. §-ának (1)—(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„211. § (1) 1998. november 16. és november 27. közötti üzemi tanácsi választásokat kell tartani.

(2) Az 1995. május 19. és május 26. között, valamint az azt követően megválasztott üzemi tanácsok megbízatása az (1) bekezdés szerint üzemi tanács megválasztásáig, de legfeljebb 1998. november 27-ig szól.”

3. § (1) E törvény a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg

a) a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 19. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„19. § A közalkalmazotti jogviszony tekintetében a Munka Törvénykönyvének a munkavállalók részvételi jogáról szóló rendelkezései közül (Második Rész, IV. fejezet) a 42. §, a 43. § (1)—(3) bekezdése, valamint (6) bekezdése, a 44. §, az 50. § (1) bekezdése, az 53. § (3) bekezdése, az 57. § (2) bekezdése, a 64/A. § és a 65. § nem alkalmazható.”

b) a Kjt. 86. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„86. § A közalkalmazotti jogviszony tekintetében a Munka Törvénykönyvének Vegyes és Átmeneti rendelkezései közül (Ötödik rész) a 206. § (1)—(2) bekezdése, a 210. §, valamint a 211. § (2) bekezdése nem alkalmazható.”

* A törvényt az Országgyűlés az 1998. március 3-i ülésnapján fogadta el.

c) a Kjt. 91. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„91. § Az 1995. május 22. és május 26. között, valamint az azt követően megválasztott közalkalmazotti tanácsok, illetve közalkalmazotti képviselők megbízatása a Munka Törvénykönyve 211. § (1) bekezdésében meghatározott választás időpontjáig, de legfeljebb 1998. november 27-ig szól.”

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg

a) az Mt. 211. §-ának (3)—(5) bekezdése,

b) a Kjt. 6. §-a és 15. §-ának (2) bekezdése, valamint a 89. §-ának (3) bekezdése,

c) a szakszervezeti vagy von védelméről, a munkavállalók szervezkedési és szervezeteik működési esélyegyenlőségéről szóló 1991. évi XXVIII. törvény 10. §-ának (3)—(4) bekezdése

hatályát veszti.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Gál Zoltán s. k.,
az Országgyűlés elnöke

1998. évi XIV. törvény

a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény módosításáról*

1. § A közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény 26. §-ának c) pontja a következő 21. és 22. alponokkal egészül ki:

[26. § E törvény alkalmazásában

c) közhasznú tevékenység: a társadalom és az egyén közös érdekeinek kielégítésére irányuló következő — a szervezet létesítő okiratában szereplő — cél szerinti tevékenységek:]

„21. ár- és belvízvédelem ellátásához kapcsolódó tevékenység,

22. a közforgalom számára megnyitott út, híd, alagút fejlesztéséhez, fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó tevékenység;”

2. § E törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Gál Zoltán s. k.,
az Országgyűlés elnöke

* A törvényt az Országgyűlés az 1998. március 3-i ülésnapján fogadta el.

A Kormány tagjainak rendeletei

A környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter 6/1998. (III. 16.) KTM rendelete

az építésügyi hatósági feladatokat ellátó köztisztviselők továbbképzéséről

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 62. §-a (2) bekezdésének *p*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — a következőket rendelem el:

A rendelet hatálya és a továbbképzés célja

1. §

(1) A rendelet hatálya kiterjed a polgármesteri hivatalok, a közigazgatási hivatalok, valamint a műemlékvédelmi hatóság építésügyi hatósági feladatokat ellátó köztisztviselőire.

(2) A továbbképzés célja, hogy az építésügyi hatósági feladatokat ellátó köztisztviselők szakmai felkészültsége, valamint egységes jogalkalmazása folyamatosan, a legkorszerűbb ismeretek oktatása révén magas színvonalon biztosított legyen.

A továbbképzés megszervezése

2. §

(1) A továbbképző tanfolyamokat a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium) által meghatározott éves ütemterv és tematika alapján a megyei (fővárosi) közigazgatási hivatalok szervezik. E kötelezettségüket a tanfolyam szervezésére feljogosított részére adott megbízás útján is teljesíthetik.

(2) Az 1. § (1) bekezdésében meghatározott köztisztviselők részére a továbbképzés költségeinek megtérítése a Központi Környezetvédelmi Alap terhére történik előzetes igénylés útján.

A továbbképzés jellege, a tanfolyami részvétel szabályai

3. §

(1) A tanfolyami foglalkozásokon való részvétel az 1. § (1) bekezdésében meghatározott köztisztviselők számára kötelező.

(2) A tanfolyamokat — költségtérítés mellett — más építésügyi feladatokat ellátó szervek dolgozói is látogathatják.

4. §

(1) A továbbképző tanfolyamok nem vizsgakötelesek, az oktatás befejezésekor azonban a hallgatók a tanfolyam anyagából — a Minisztérium által meghatározott szempontok alapján — írásbeli beszámolót készítenek. A beszámolókat a közigazgatási hivatalok által felkért bizottság minősíti.

(2) A tanfolyam látogatásáról a szervező igazolást ad ki a hallgatónak.

(3) Az a hallgató, aki a tanfolyam tematikája szerint előírányzott óraszám 20%-át meghaladóan a foglalkozásokon nem vett részt, illetve, ha az (1) bekezdés szerinti beszámolója eredménytelen, a tanfolyam látogatásáról igazolást nem kaphat. Erről a körülményről a szervező a hallgató munkáltatóját írásban értesíti.

Vegyes és záró rendelkezések

5. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

(2) A rendelet alapján valamennyi — az 1. § (1) bekezdésében meghatározott — köztisztviselőnek első ízben 2001. december 31-ig, majd azt követően legalább háromévente továbbképzésben kell részt vennie.

Dr. Baja Ferenc s. k.,
környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter

A népjóléti miniszter 8/1998. (III. 16.) NM rendelete

az ortopédiai technikus szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 5. §-a (1) bekezdésének *b*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A népjóléti ágazatba tartozó ortopédiai technikus szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit az e rendelet *mellékletében* foglaltak szerint határozom meg.

2. §

A rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

Dr. Kökény Mihály s. k.,
népjóléti miniszter

Melléklet a 8/1998. (III. 16.) NM rendelethez

Jegyzék
az állam által elismert — a népjóléti ágazathoz tartozó — szakképesítésekhez emelkedő sorszám szerint kiadott szakmai és vizsgakövetelményekről

Sorszám	OKJ azonosító szám	Szakképesítés megnevezése	Bevezetésének kezdő napja	Alkalmazásának utolsó napja	Vizsga szervezője	Szakképesítés központi programjának engedélyszáma	Megjegyzés
58.	52 5499 09	Ortopédiai technikus	a rendelet hatálybalépésének időpontja	visszavonásig	Egészségügyi Szakképző Iskola		

Az ortopédiai technikus szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei

I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 52 5499 09
2. A szakképesítés megnevezése: ortopédiai technikus (műszerész)

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	megnevezése
3129	Egyéb technikusok

2. A szakképesítéssel betölthető további és rokon munkakörök, foglalkozások

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	megnevezése
7442	Finommechanikai műszerész

3. A munkaterület rövid, jellemző leírása

Az ortopédiai technikus (műszerész) által végzett jellegzetes tevékenységek:

Ortopédiai technikus (műszerész) tevékenységi körében ellátja a gyógyászati segédeszközök elkészítésének (gyártásának) területén — a mérnöki felkészültséget nem igénylő — műszaki és adminisztratív tevékenységeket, a szervező, irányító és ellenőrző feladatokat, a késztermékek nagykereskedelmi és kiskereskedelmi értékesítését.

Ennek érdekében részt vesz:

- a gyógyászati segédeszközök gyártmányfejlesztésében,
- a termék, a rendszer szolgáltatásainak, élettartamának megtervezésében, optimalizálásában,
- az új gyógyászati segédeszközök gyártási technológiájának tervezésében, a gyártástechnológiák kidolgozásában és bevezetésében, a gyártási technológiák korszerűsítésében, automatizálási munkáiban,
- a gyógyászati segédeszközök, elemek, műszerek gyártása során szükséges minőségellenőrzés, minőség szabályozás és minőségbiztosítás stratégiájának kidolgozásában,
- a gyártmányok hibáinak feltárásában, a javítási technológiák előírásában,
- a gyógyászati segédeszközök nagykereskedelmi és kiskereskedelmi értékesítésében.

Folyamatosan ellenőrzi:

- a technológia fegyelem betartását,
- az üzemeltetés, gyártás, javítás és a rendszeres karbantartás során felhasznált anyagok, segédanyagok minőségét,
- a mérőeszközök műszaki paramétereit,
- a kereskedelmi, vállalkozói és munkajogi előírások betartását.

Gondoskodik:

- a kereskedelmi, vállalkozási és munkajogi szabályok betartásáról,
- a munkavédelmi, tűzvédelmi- és környezetvédelmi előírások adaptálásáról, betartásáról,
- a hatáskörébe tartozó gépek, műszerek és berendezések megfelelő műszaki állapotáról,
- a folyamatos üzemeltetéshez, termeléshez, karbantartáshoz, javításhoz szükséges anyag, segédanyag, gép, szerszám, készülék, mérőeszköz- és energiaellátásról.

Elvégzi:

- a magasabb szintű felkészültséget igénylő fizikai munkákat,
- laboratóriumi, géptermi, mérőszobai feladatokat,
- kísérleti munkákat, prototípus építést, 0-szeriás és sorozat indítását,
- a próbauzemeltetés során a hiba feltárását, a hiba elhárítását,
- a bonyolultabb ortopédiai műszerész és forgalmazási tevékenységet.

Ortopédiai műszerész tevékenységi körében végzi a gyógyászati segédeszközök készítését és javítását és azok értékesítését (a munkaterület rövid, jellemző leírását a 33 5030 01 számú ortopédiai műszerész szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei tartalmazzák).

III. A szakképesítés szakmai követelményei

1. A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok

Munkajogi- és gazdálkodási ismeretek:

— jogszabályok, az adott témára vonatkozó törvények, rendeletek összegyűjtése, a jogszabályokban bekövetkező változások naprakész követése, értelmezése a szakmai útmutatások alapján,

— a kereskedelmi és áruforgalmi tevékenység,

— a kulturált, felelősségteljes kereskedői magatartás és esztétikai érzék,

— a kereskedelmi tevékenység felelősségteljes, igényes végzése,

— a fogyasztócentrikus, a vevő, a beteg érdekeit mindig mérlegelő szemlélet, amely a tisztességen és a jó emberismereten alapszik,

— a gazdasági összefüggések feltárása érdekében a statisztikai módszerek alkalmazása,

— a gazdasági társaságok megszervezése,

— a munkaviszony, a tanulói jogviszony, a tanulószerveződés létesítésével, megszüntetésével kapcsolatos alapfogalmak, jogszabályi előírások — különös tekintettel a szerződő felek jogaira és kötelezettségeire — ismereteinek közvetítése,

— a kollektív szerződések előkészítésében közreműködés,

— a személyi jövedelemadó-előleg számítása,

— az adózási mulasztások jogkövetkezményeinek, az adózási morál lényegének megértése,

— a társadalombiztosítási járulékra vonatkozó előírások betartása,

— a költség és kiadás kategóriák megkülönböztetése, költségszámítás egyszerű példák alapján,

— az álláskeresés elméleti és gyakorlati ismeretei alapján önéletrajz, pályázat elkészítése,

— a munkaszerződés fogalmának meghatározása,

— a vállalkozói tulajdonságok megismerése, vállalkozói szemlélet megalapozása,

— a termékek forgalomba hozatalához szükséges engedélyeztetés, nyilvántartás,

— a vállalkozáson belüli és kívüli érdekegyeztetés,

— szervezési feladatok elvégzése (tervezési, gyártási feladatok, a saját munkájának ésszerű megtervezése stb.), a szükséges kapcsolatok koordinálása,

— termelésirányítási feladat elvégzése.

Munkavédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi ismeretek:

(A gyártmány-, illetve gyártástervező, előkészítő, szervező, irányító és forgalmazó tevékenysége során biztosítja a közvetlenül végrehajtók balesetmentes munkavégzését. Biztosítja, az ahhoz szükséges feltételeket, betartatja az előírásokat.

Mint közvetlenül a termelésben, mint a forgalmazásban résztvevő betartja a munkavédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi előírásokat.)

— a munkahelyre vonatkozó általános előírások betartása,

— a munkahely megfelelő kialakítása, helyes anyagátrolás, a közlekedési utak biztosítása,

— a különböző technológiák, munkafolyamatok végzése során a speciális biztonsági előírások betartása (egyéni és csoportos védőeszközök, védőfelszerelések használata, segítő munkatárs feladatainak ellátása stb.),

— a munkahelyi balesetknél a sérült számára elsősegély nyújtása, a balesetet kiváltó ok megszüntetése, a munkahelyi vezető, illetve a segélynyújtó szolgálat vagy a mentőszolgálat értesítése,

— közreműködés a baleset kivizsgálásában (jegyzőkönyv elkészítése, a szükséges információk megadása stb.),

— a munkahelyre vonatkozó általános tűzvédelmi előírások betartása,

— a különböző tüzeknél (elektromos, szilárd anyag, üzemanyag stb.) használható tűzoltó készülékek (por-, hab-, gázoltó) használatára vonatkozó előírások ismerete, és a készülékek kezelése,

— veszély esetén a munkahely elhagyásának irányítása,

— a tűz- és robbanásveszélyes anyagok tárolására, szállítására, felhasználására vonatkozó ismeretek alkalmazása, az ilyen anyagokkal kapcsolatos előírások (nyílt láng használatára, dohányzási tilalomra stb. vonatkozó) betartása,

— az áramütéses balesetek elkerülése érdekében az elektromos készülékek vezetőkeinek, csatlakozóinak szemrevételezéssel történő ellenőrzése,

— az elektromos kéziszerszámok időszakos felülvizsgálatának elvégzése,

— a további balesetek elkerülése érdekében az áramtalanítás, a sérült kiszabadítása az áramkörből, az elsősegélynyújtás megkezdése,

— a munkahelyre vonatkozó általános környezetvédelmi előírások betartása,

— a szerelés, a javítás, az alkatrészek megmunkálása során használt segédanyagok (hűtő-, kenő-, üzem-, fűtőanyagok, tisztítószer stb.) kezelésére, tárolására vonatkozó előírások betartása,

— az elhasznált anyagok szelektív gyűjtése, szakszerű tárolása,

— a levegőszennyezés csökkentése, porszívás alkalmazása a hegesztési, forrasztási, mechanikus tisztítási munkafolyamatoknál.

Ortopédiai ismeretek:

— az emberré válás evolúciós folyamata,

— az ember mozgását megvalósító szervrendszerek,

— a mozgás szervrendszerének lehetséges sérülései, a sérült mechanizmus korrekciója, illetve a sérült rész mechanikus pótlása,

— a mozgás aktív és passzív szervei,

— az ízületek alkotó részei, osztályozásának szempontjai,

— a főbb izmok és az általuk létrehozott mozgások, síkok, irányok, tengelyek,

- a bio-mechanikai alapismeretek,
- a teherviselésre és a felfüggesztésre alkalmas pontok és felületek,
- a gyulladásoz, bénulásoz, deformitásoz ortopédiai megbetegedéseik,
- a ficamok,
- az ortopédiai megbetegedéseik konzervatív kezelése,
- a csonkolásoz, a csonk élet- és kórtana,
- a csonkok különböző szempontok szerinti csoportosítása,
- az alsó és felső végtag csonkok és protetikai ellátásuk,
- a méretvételi szabályok,
- az amputáltak higiénés problémái.

Mechanikai-biomechanikai ismeretek:

- statikai alapfogalmak (erőrendszerek, az eredő erő fogalma, meghatározása szerkesztéssel számítással, az egyensúly feltételei, nyomaték, erópár és erő, a statika alaptételei),
- síkbeli erőrendszerek (az erő felbontása összetevőkre, közös pontban metsződő síkbeli erőrendszer, az erő áthelyezése, kényszerek, az eredő meghatározása, három erő egyensúlya, párhuzamos erőrendszer eredője, a nyomatéki tétel, általános síkbeli erőrendszer eredőjének meghatározása szerkesztéssel, a kötélsozsoz, nyomaték meghatározása kötélsozsoz szerkesztéssel, síkidomok súlypontja),
- tartók statikája [koncentrált erővel terhelt kéttámaszú tartók reakcióerőinek, a veszélyes keresztmetszetnek meghatározása számítással és szerkesztéssel (nyíróerő ábra), a hajlítónyomaték meghatározása számítással és szerkesztéssel (nyomatéki ábra), megoszló erőrendszerrel terhelt kéttámaszú tartó, vegyes terhelésű kéttámaszú tartó, egyik végén befogott tartó],
- szilárdságtan
  - = alapfogalmak (szakítóvizsgálat, normális és csúsztató feszültségek, Hook-törvény),
  - = húzás-nyomás (feszültségek és alakváltozások, méretezés húzásra-nyomásra),
  - = hajlítás (a hajlításkor fellépő feszültségek és alakváltozások, másodrendű nyomaték és a keresztmetszeti tényező, egyszerű síkidomok inercia nyomatékai, keresztmetszeti tényező, méretezés hajlításra),
  - = nyírás (nyíró-igénybevétel, méretezés nyírásra),
  - = csavarás (csavaró-igénybevétel, a csavarásnál fellépő feszültségek, a poláris másodrendű nyomaték és a keresztmetszeti tényező, a csavarásnál fellépő alakváltozások, méretezés csavarásra),
  - = kihajlás,
  - = összetett igénybevételek,
- a kinematika alapjai és a kinematika (a mozgások osztályozása, egyenes vonalú és körmozgások, Newton mozgástörvényei, a mechanikai munka, teljesítmény, hatásfok helyzeti és mozgási energia, munkatétel, a tehetlenségi nyomaték),
- a biomechanika fogalma, a mechanika alkalmazása az emberi testre,

- az emberi mozgás biomechanikája, a mozgás során fellépő erőhatások,
- a láb és a bokaízület biomechanikája,
- az ortézisekkel és protézisekkel kapcsolatos biomechanika.

Anyag- és gyártásozmeretek:

- a fémek szerkezete,
- a vas-szén ötvözetek szerkezete,
- mechanikai vizsgálatok,
- az ötvözőanyagok hatása az ipari ötvözetek tulajdonságaira,
- az ipari vasötvözetek hőkezelései,
- a szabványosított ipari ötvözetek,
- színes fémek és ötvözeik,
- könnyűfémek- és ötvözeik,
- műanyagok,
- egyéb, az ortopédiában használt anyagok (textil, fa, gipsz stb.),
- egyéb ipari anyagok,
- korrózió elleni védelem (felületvédelem),
- a fémipari technológia rendszerezése,
- képlékeny alakítások,
- lemezek alakítása,
- technológiai és hibakereső vizsgálatok,
- folyékony alakítás,
- forrasztás és hegesztés,
- forgácsolási technológia,
- műszaki dokumentációk összeállítása és felhasználása,
- anyagok, élőgyártmányok megválasztása, anyagvizsgálatok,
- alkatrészgyártás,
- szerelés,
- mérés és minősítés műhelyben, mérősozobában,
- minőségbiztosítás,
- üzembe helyezés, üzemeltetés,
- karbantartások, javítások.

Szakrajzi ismeretek:

- a szabványok szerepe, jelentősége,
- a rajzsozerek, rajzsozsozok, a szakrajz (géprajz) formai követelményei,
- síkmértani szerkesztések,
- a műszaki ábrázolás módjai (axonometrikus ábrázolás, kétméretű axonometria, ábrázolás képsíkokban),
- az ábrázolás géprajzi módszerei (metszetek, szelvények, méretmegadás, mérethálózat stb.),
- jelképes ábrázolások (csavarmenet, fogazat, rúgó stb.),
- oldható- és oldhatatlan kötésoz (csavar és szegecs-kötésoz, hegesztések stb.) ábrázolása,
- felületi érdesség fogalma, ábrázolása,
- az alkatrészek túrésoz, illesztése, megadása rajzokon,
- egyszerűbb és összetettebb műszaki rajzok olvasása,
- alkatrész- és összeállítási rajzok készítése,
- ortézisen, protézisen elhelyezett ízületi tengelyek ábrázolása,
- ízületes hosszabbító sínezetek rajzolása, félkörsínek kiterített ábrázolása,

- zárszerkezetek, ortézis és protézis gyártmányoknál,
- négykörsínes készülék alkatrész- és összeállítás rajza,
- lábprotézisek súlyvonal szerinti beállítása, típustól függően,
- combvégtagok statikai beállítása.

Testtávoli eszközökre vonatkozó ismeretek:

- az emberi járás, a járás zavarai,
- az ember járásmodellje,
- járás segédeszközei,
- botok és adaptációk,
- a könyök-mankók,
- a hónalj-mankók,
- három és négy lábú botok (tripadok, quadripodok),
- járó állványok, rollátorok, görgős székek, járó asztalok.

Pszichológiai ismeretek:

- a lélektanról általában,
- az érzékelés pszichológiája,
- a tanulás fogalma és formái,
- a figyelem pszichológiája,
- emlékezet és felejtés,
- az értelmi képességek,
- személyiség definíciók
- a társas viszonyok lélektana,
- a beteg ember lélektana.

Kommunikációs ismeretek:

- az emberi kommunikáció,
- a nyelv szerepe az emberek közötti érintkezésben,
- nem nyelvi kifejezőeszközeink,
- a köszönések és megszólítások problémái,
- beszédművelés,
- a kommunikáció megfelelő formáinak alkalmazása a munkatársakkal és betegekkel szemben szakmai kommunikáció,
- az adott időszakban használatos kommunikációs technikai eszközök használata, gyakorlati alkalmazása.

Gyakorlati ismeretek:

- a lábcsonk ellátását (Piragoff—Boyd és Syme-féle csonk),
- a lábszárcsonk ellátását (bőr, fém, fa, műanyag protézis készítése),
- a combcsonk ellátása (bőr, fém, fa, műanyag protézis készítése),
- csípőízületi exartikulációs protézisek elkészítése,
- a térdízületi exartikulációs protézis elkészítése,
- a felső-végtag protézisek elkészítése [passzív munkakarok, kozmetikai protézisek, saját izomerőre működő (bowden huzalos) műkarok, idegen erőforrással működő karprotézisek],
- a condylusokra támaszkodó bokatehermentesítő készülékek elkészítése,
- a condylusokra támaszkodó szandálos készülékek készítése,
- a bénult alsó végtaghoz szükséges készülékek elkészítése (kontúrrajz alapján készített járógép, pozitív gipszminta alapján készített járógép),

- a térdízületi gyulladás esetén alkalmazott rögzítő tok (gonitis) elkészítése,
- a csípőízületi gyulladás esetén alkalmazott rögzítő tok (coxitis) elkészítése,
- a térdízület támasztására (mozgás megvezetés) szolgáló ortézis elkészítése,
- a csípőízület támasztására (mozgás megvezetés) szolgáló ortézis elkészítése,
- a felső-végtag ízületeit támasztó és rögzítő készülékek (könyökízület támasztó készülék, könyökízület rögzítő tok) készítése,
- a törzskezelő készülékeket elkészíteni (sagittalis, hibás tartás esetén készítendő ún. gerincegyenesítő, háti és ágyéki gerincszakasz esetén készítendő eszközök, a három és négy fix ponton támaszkodó készülékek, scoliosis esetén készítendő törzsfűző).

2. Követelmények

a) Elméleti ismeretek

Az ortopédiai technikus (műszerész) legyen képes:

- *a kereskedelmi, vállalkozási, munkajogi, szervezési és vezetési ismereteket* [jogszabályok alkalmazása, az adott témára vonatkozó törvények, rendeletek összegyűjtése, a jogszabályokban bekövetkező változások naprakész követése, értelmezése a szakmai útmutatások alapján, a kereskedelmi és áruforgalmi tevékenység, a kulturált, felelősségteljes kereskedői magatartás és esztétikai érzék, a kereskedelmi tevékenység felelősségteljes, igényes végzése, a fogyasztócentrikus, a vevő, a beteg érdekeit mindig mérlegelő szemlélet, amely a tisztességen és a jó emberismereten alapszik, a gazdasági összefüggések feltárása érdekében a statisztikai módszerek alkalmazása, a gazdasági társaságok működésével kapcsolatos ismeretek, a munkaviszony, a tanulói jogviszony, a tanulószerveződés létesítésével, megszűntetésével kapcsolatos alapfogalmak, jogszabályi előírások, különös tekintettel a szerződő felek jogaira és kötelezettségeire, a kollektív szerződéssel kapcsolatos alapfogalmak definiálása, a személyi jövedelemadó-előleg számítása, az adózási mulasztások jogkövetkezményeinek, az adózási morál lényegének megértése, a társadalombiztosítási járulékra vonatkozó előírások betartása, a költség és kiadás kategóriák megkülönböztetése, költségszámítás egyszerű példák alapján, az álláskeresés elméleti és gyakorlati tudnivalóinak alkalmazása, önéletrajz, pályázat, munkaszerződés fogalmának meghatározása, a vállalkozói tulajdonságok megismerése, vállalkozói szemlélet megalapozása, a termékek forgalomba hozatalához szükséges engedélyeztetés, nyilvántartás, a vállalkozáson belüli és kívüli érdekegyeztetés, szervezési feladatok elvégzése (tervezési, gyártási feladatok, a saját munkájának ésszerű megtervezése stb.), a szükséges kapcsolatok koordinálása, termelésirányítási munkák elvégzése] elsajátítani és alkalmazni;
- *a munkavédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi ismereteket* [gyártmány-, illetve gyártástervező, előkészítő, szervező, irányító és forgalmazó tevékenysége során ügyel a közvetlenül végrehajtók balesetmentes munkavégzésére, az ahhoz szükséges feltételek megteremtésére, az előírások betartására, mint közvetlenül a termelésben, a forgal-

mazásban résztvevő betartja a munkavédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi előírásokat, a munkahelyre vonatkozó általános előírások betartása, a munkahely megfelelő kialakítása, helyes anyagárolás, a közlekedési utak biztosítása, a különböző technológiák, munkafolyamatok végzése során a speciális biztonsági előírások alkalmazása (egyéni és csoportos védőeszközök, védőfelszerelések használata, segítő munkatárs feladatainak ellátása stb.), a munkahelyi baleseteknél a sérült számára elsősegély nyújtása, a balesetet kiváltó ok megszüntetése, a munkahelyi vezető, illetve a segélynyújtó szolgálat vagy a mentőszolgálat értesítése, közreműködés a baleset kivizsgálásában (jegyzőkönyv elkészítése, a szükséges információk megadása stb.), a munkahelyre vonatkozó általános tűzvédelmi előírások betartása, a különböző célra használható tűzoltó készülékek (por-, hab-, gázoltó) használatára vonatkozó előírások ismerete és a készülékek kezelése, a munkahely elhagyására vonatkozó ismeretek alkalmazása, a tűz- és robbanásveszélyes anyagok tárolására, szállítására, felhasználására vonatkozó ismeretek alkalmazása, az ilyen anyagokkal kapcsolatos előírások (nyílt láng használatára, dohányzási tilalomra stb. vonatkozó) betartása, az áramütéses balesetek elkerülése érdekében az elektromos készülékek vezetőkeinek, csatlakozóinak szemrevételezéssel történő ellenőrzése, az elektromos kéziszerszámok időszakos felülvizsgálatának elvégzettetése, a további balesetek elkerülése érdekében az áramtalanítás, a sérült kiszabadítása az áramkörből, az elsősegélynyújtás megkezdése, a munkahelyre vonatkozó általános környezetvédelmi előírások betartása, a szerelés, a javítás, az alkatrészek megmunkálása során használt segédanyagok (hűtő-, kenő-, üzem-, fűtőanyagok, tisztítószer stb.) kezelésére, tárolására vonatkozó előírások betartása, az elhasznált anyagok szelektív gyűjtése, szakszerű tárolása, a levegőszennyezés csökkentése, porelészívás alkalmazása a hegesztési, forrasztási, mechanikus tisztítási munkafolyamatoknál] alkalmazni;

— az ortopédiai ismereteket (az emberré válás evolúciós folyamata, az ember mozgását megvalósító szervrendszerek, a mozgás szervrendszerének lehetséges sérülései, a sérült mechanizmus korrekciója, illetve a sérült rész mechanikus pótlása, a mozgás aktív és passzív szervei, az ízületek alkotórészei, osztályozásának szempontjai, a főbb izmok és az általuk létrehozott mozgások, síkok, irányok, tengelyek, a biomechanikai alapismeretek, a teherviselésre és a felfüggesztésre alkalmas pontok és felületek, a gyulladáshoz, bénuláshoz, deformitáshoz ortopédiai megbetegedések, a ficamok, az ortopédiai megbetegedések konzervatív kezelése, a csonkolás, a csonk élet- és kórtana, a csonkok különböző szempontok szerinti csoportosítása, az alsó és felső végtag csonkok és protetikai ellátásuk, a méretvételi szabályok, az amputáltak higiénés problémái) elsajátítani és alkalmazni;

— a mechanikai-biomechanikai ismereteket [statikai alapfogalmak (erőrendszerek, az eredő erő fogalma, meghatározása szerkesztéssel számítással, az egyensúly feltételei, nyomaték, erőpár és erő, a statika alaptételei), síkbeli erőrendszerek (az erő felbontása összetevőkre, közös pontban metsződő síkbeli erőrendszer, az erő áthelyezése,

kényszerek, az eredő meghatározása, három erő egyensúlya, párhuzamos erőrendszer eredője, a nyomatéki tétel, általános síkbeli erőrendszer eredőjének meghatározása szerkesztéssel, a kötélsokszög, nyomaték meghatározása kötélsokszög szerkesztéssel, síkidomok súlypontja), tartók statikája (koncentrált erőkkel terhelt kéttámaszú tartók reakcióerőinek, a veszélyes keresztmetszetnek meghatározása számítással és szerkesztéssel, a hajlítónyomaték meghatározása számítással és szerkesztéssel, megoszló erőrendszerrel terhelt kéttámaszú tartó, vegyes terhelésű kéttámaszú tartó, egyik végén befogott tartó), szilárdságtan (alapfogalmak, húzás-nyomás, hajlítás, nyírás, csavararásra, kihajlás, összetett igénybevételek), a kinematika alapjai és a kinematika (a mozgások osztályozása, egyenes vonalú és körmozgások, Newton mozgástörvényei, a mechanikai munka, teljesítmény, határfok, helyzeti és mozgási energia, munkatétel, a tehetetlenségi nyomaték), a biomechanika fogalma, a mechanika alkalmazása az emberi testre, az emberi mozgás biomechanikája, a mozgás során fellépő erőhatások, a láb és a bokaízület biomechanikája, az ortézisekkel és protézisekkel kapcsolatos biomechanika] elsajátítani és alkalmazni;

— az anyag- és gyártásismereteket [a fémek szerkezete, a vas-szén ötvözetek szerkezete, mechanikai vizsgálatok, az ötvözőanyagok hatása az ipari ötvözetek tulajdonságaira, az ipari vasötvözetek hőkezelései, a szabványosított ipari ötvözetek, színesfémek és ötvözeik, könnyűfémek és ötvözeik, műanyagok, egyéb az ortopédiában használt anyagok (textil, fa, gipsz stb.), egyéb ipari anyagok, korrózió elleni védelem (felületvédelem), a fémipari technológia rendszerezése, képlékeny alakítások, lemezek alakítása, technológiai és hibakereső vizsgálatok, folyékony alakítás, forrasztás és hegesztés, forgácsolási technológia, műszaki dokumentációk összeállítása és felhasználása, anyagok, éllőgyártmányok megválasztása, anyagvizsgálatok, alkatrészgyártás, szerelés, mérés és minősítés műhelyben, mérőszobában, minőségbiztosítás, üzembe helyezés, üzemeltetés, karbantartások, javítások] elsajátítani és alkalmazni;

— a szakrajzi ismereteket [a szabványok szerepe, jelentősége, a rajzszerkesztés, rajzeszközök, a szakrajz (géprajz) formai követelményei, síkmértani szerkesztések, a műszaki ábrázolás módjai (axonometrikus ábrázolás, kétméretű axonometria, ábrázolás képsíkokban), az ábrázolás géprajzi módszerei (metszetek, szelvények, méretmegadás, mérethálózat stb.), jelképes ábrázolások (csavarment, fogazat, rúgó stb.), oldható- és oldhatatlan kötések (csavar- és szegecskötések, hegesztések stb.) ábrázolása, felületi érdekesség fogalma, ábrázolása, az alkatrészek túrése, illesztése, megadása rajzokon, egyszerűbb és összetettebb műszaki rajzok olvasása, alkatrész és összeállítási rajzok készítése, ortézisen, protézisen elhelyezett ízületi tengelyek ábrázolása, ízületi hosszabbító sínezetek rajzolása, félkörsínek kiterített ábrázolása, zárszerkezetek, ortézis és protézis gyártmányoknál, négykörsínes készülék alkatrész és összeállítás rajza, lábprotézisek súlyvonal szerinti beállítása, típustól függően, combvégtagok statikai beállítása] elsajátítani és alkalmazni;

— a testtávoli eszközök ismereteit [az emberi járás, a járás zavarai, az ember járásmodellje, járás segédeszközei, botok és adaptációk, a könyökmankók, a hónaljmandók, három- és négy lábú botok (tripadok, quadripodok), járó állványok, rollátorok, görgős székek, járó asztalok] elsajátítani és alkalmazni;

— a pszichológia ismereteit (a lélektanról általában, az érzékelés pszichológiája, a tanulás fogalma és formái, a figyelem pszichológiája, emlékezet és felejtés, az értelmi képességek, személyiség definíciók, a társas viszonyok lélektana, a beteg ember lélektana) elsajátítani és alkalmazni;

— a kommunikációs ismereteit [az emberi kommunikáció, a nyelv szerepe az emberek között érintkezésben, nem nyelvi kifejezőeszközeink, a köszönések és megszólítások problémái, beszédművelés, a kommunikáció megfelelő formáinak alkalmazása a munkatársakkal és betegekkel szemben (bemutatkozás, megszólítás stb.), az adott időszakban használatos kommunikációs technikai eszközök használata, gyakorlati alkalmazása] elsajátítani és alkalmazni.

b) Gyakorlati ismeretek

Az ortopédiai technikus (műszerész) legyen képes

— a lábcsonkra (Piragoff—Boyd és Syme-féle csonkra) protézist készíteni,

— a lábszárcsonkra (bőr, fém, fa, műanyag protézist) készíteni,

— a combcsonkra protézist (bőr, fém, fa, műanyag protézist) készíteni,

— csípőízületi exartikulációs protéziseket készíteni,

— a térdízületi exartikulációs protézist készíteni,

— a felső végtag protéziseket [passzív munkakarok, kozmetikai protézisek, saját izomerőre működő (bowden huzalos) műkarokat, idegen erőforrással működő karprotéziseket] készíteni,

— a condylusokra támaszkodó bokatehermentesítő készülékeket készíteni,

— a condylusokra támaszkodó szandálos készülékeket készíteni,

— a bénult alsó végtaghoz szükséges készülékeket (kontúrrajz alapján készített járógép, pozitív gipszminta alapján készített járógép) készíteni,

— a térdízületi gyulladás esetén alkalmazott rögzítő tokot (gonitis) készíteni,

— a csípőízületi gyulladás esetén alkalmazott rögzítő tokot (coxitis) készíteni,

— a térdízület támasztására (mozgás megvezetés) szolgáló ortézist készíteni,

— a csípőízület támasztására (mozgás megvezetés) szolgáló ortézist készíteni,

— a felső végtag ízületeit támasztó és rögzítő készülékeket (könyökízület támasztó készülék, könyökízületet rögzítő tok) készíteni,

— a törzскеzelő készülékeket (sagittalis, hibás tartás esetén készíthető ún. gerincegyenesítő, háti és ágyéki gerincszakasz esetén készíthető eszközök, a három és négy fix ponton támaszkodó készülékek, scoliosis esetén készíthető törzsfűző) készíteni.

IV. A szakképesítés vizsgakövetelményei

1. A szakmai vizsga részei

A szakmai vizsga írásbeli, gyakorlati és szóbeli vizsgarészből áll.

A vizsgarészek tantárgyai és időtartama

a) Az írásbeli vizsgán a vizsgázók komplex feladatot oldanak meg, amely az alábbi tantárgyak ismeretanyagait tartalmazza:

— ortopédiai ismeretek,

— mechanika-biomechanika,

— anyag- és gyártásismeretek,

— szakrajz,

— munkavédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi ismeretek.

A vizsgázók a Népjóléti Minisztérium által központilag kiadott írásbeli feladatot oldják meg. Az írásbeli feladat egy konkrét, az ortopédiai technikus (műszerész) munkaköréhez tartozó kérdéskör komplex megoldását kéri számon. (Pl. egy térdízület megtámasztására szolgáló ortézis ortopédiai ismeretei, mechanikai-biomechanikai problémái, az egyik alkatrész alkatrészejének elkészítése, anyagmegválasztás, a gyártási eljárás megválasztása és a gyártás egyes fázisainak ismertetése. A gyártás során jelentkező munkavédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi problémák, s azok elkerülésének módja.)

b) A gyakorlati vizsga három részből áll:

— gyártmánytervezés (maximum 240 perc),

— vizsgamunka elkészítése (maximum 480 perc),

— a szakképesítésnek megfelelő gyógyászati segédeszköz kiszolgálása (maximum 60 perc).

A három feladat végrehajtására a vizsgázó részére maximum 780 perc áll rendelkezésre.

Az első és a harmadik feladat végrehajtását egy napon (az első napon!) kell megszervezni.

A vizsgamunka feladatot a szakmai vizsgát szervező állítja össze, s azt a szakmai vizsgabizottság elnöke — a kamarai képviselővel egyetértésben — hagyja jóvá.

c) A szóbeli vizsga tantárgyi vizsgákból áll.

A szóbeli vizsga tantárgyai és időtartama:

A szóbeli vizsgarészen a vizsgázó a Népjóléti Minisztérium által — a követelményrendszert figyelembe véve — meghatározott tantárgyakból és a kiadott tételek alapján ad számot a tudásáról.

A vizsgatárgyak:

— ortopédiai ismeretek,

— anyag- és gyártásismeretek,

— testtávoli eszközök,

— kereskedelmi, vállalkozási, munkajogi és szervezési ismeretek.

A vizsgázónak minden tantárgyból két-két kérdést kell megválaszolnia, egy-egy feleletre maximálisan 15—30 perc fordítható.

A vizsgázók felkészülésére 30 perc áll rendelkezésre.

2. Az egyes vizsgarészek tartalma

a) Az írásbeli vizsga tartalma:

- az emberré válás evolúciós folyamata,
- az ember mozgását megvalósító szervrendszerek,
- a mozgás szervrendszerének lehetséges sérülései, a sérült mechanizmus korrekciója, illetve a sérült rész mechanikus pótlása,
- a mozgás aktív és passzív szervei,
- az ízületek alkotó részei, osztályozásának szempontjai,
- a főbb izmok és az általuk létrehozott mozgások, síkok, irányok, tengelyek,
- a biomechanikai alapismeretek,
- a teherviselésre és a felfüggesztésre alkalmas pontok és felületek,
- a gyulladáso, bénuláso, deformitáso ortopédiai megbetegedések,
- a ficamok,
- az ortopédiai megbetegedések konzervatív kezelése,
- a csonkolás, a csonk élet- és kórtana,
- a csonkok különböző szempontok szerinti csoportosítása,
- az alsó és felső végtag csonkok és protetikai ellátásuk,
- a méretvételi szabályok,
- az amputáltak higiénés problémái,
- statikai alapfogalmak (erőrendszerek, az eredő erő fogalma, meghatározása szerkesztéssel számítással, az egyensúly feltételei, nyomaték, erőpár és erő, a statika alaptételei),
- síkbeli erőrendszerek (az erő felbontása összetevőkre, közös pontban metsződő síkbeli erőrendszer, az erő áthelyezése, kényszerek, az eredő meghatározása, három erő egyensúlya, párhuzamos erőrendszer eredője, a nyomatéki tétel, általános síkbeli erőrendszer eredőjének meghatározása szerkesztéssel, a kötélsokszög, nyomaték meghatározása kötélsokszög szerkesztéssel, síkidomok súlypontja),
- tartók statikája [koncentrált erővel terhelt kéttámaszú tartók reakcióerőinek, a veszélyes keresztmetszetnek meghatározása számítással és szerkesztéssel (nyíróerő ábra), a hajlítónyomaték meghatározása számítással és szerkesztéssel (nyomatéki ábra), megoszló erőrendszerrel terhelt kéttámaszú tartó, vegyes terhelésű kéttámaszú tartó, egyik végén befogott tartó],
- szilárdságtani alapfogalmak (szakítóvizsgálat, normális és csúsztató feszültségek, Hook-törvény),
- húzás-nyomás (feszültségek és alakváltozások, méretezés húzásra-nyomásra),
- hajlítás (a hajlításkor fellépő feszültségek és alakváltozások, másodrendű nyomaték és a keresztmetszeti tényező, egyszerű síkidomok inercia nyomatékai, keresztmetszeti tényező, méretezés hajlításra),
- nyírás (nyíró-igénybevétel, méretezés nyírásra),
- csavarás (csavaró-igénybevétel, a csavarásnál fellépő feszültségek, a poláris másodrendű nyomaték és a keresztmetszeti tényező, a csavarásnál fellépő alakváltozások, méretezés csavarásra),
- kihajlás,

- összetett igénybevételek,
- a kinematika alapjai és a kinematika (a mozgások osztályozása, egyenes vonalú és körmozgások, Newton mozgástörvényei, a mechanikai munka, teljesítmény, határfok. helyzeti és mozgási energia, munkatétel, a tehetlenségi nyomaték),
- a biomechanika fogalma, a mechanika alkalmazása az emberi testre,
- az emberi mozgás biomechanikája, a mozgás során fellépő erőhatások,
- a láb- és a bokaízület biomechanikája,
- az ortézisekkel és protézisekkel kapcsolatos biomechanika,
- a fémek szerkezete,
- a vas-szén ötvözetek szerkezete,
- mechanikai vizsgálatok,
- az ötvözőanyagok hatása az ipari ötvözetek tulajdonságaira,
- az ipari vasötvözetek hőkezelései,
- a szabványosított ipari ötvözetek,
- színesfémek és ötvözeik,
- könnyűfémek és ötvözeik,
- műanyagok,
- egyéb az ortopédiában használt anyagok (textil, fa, gipsz stb.),
- egyéb ipari anyagok,
- korrózió elleni védelem (felületvédelem),
- a fémipari technológia rendszerezése,
- képlékeny alakítások,
- lemezek alakítása,
- technológiai és hibakereső vizsgálatok,
- folyékony alakítás,
- forrasztás és hegesztés,
- forgácsolási technológia,
- műszaki dokumentációk összeállítása és felhasználása,
- anyagok, éllógyártmányok megválasztása, anyagvizsgálatok,
- alkatrészgyártás,
- szerelés,
- mérés és minősítés műhelyben, mérőszobában,
- minőségbiztosítás,
- üzembe helyezés, üzemeltetés,
- karbantartások, javítások,
- a szabványok szerepe, jelentősége,
- a rajzszerek, rajzeszközök, a szakrajz (géprajz) formai követelményei,
- síkmértani szerkesztések
- a műszaki ábrázolás módjai (axonometrikus ábrázolás, kétméretű axonometria, ábrázolás képsíkokban),
- az ábrázolás géprajzi módszerei (metszetek, szelvények, méretmegadás, mérőhálózat stb.),
- jelképes ábrázolások (csavarmenet, fogazat, rúgó stb.),
- oldható- és oldhatatlan kötések (csavar és szegecs-kötések, hegesztések stb.) ábrázolása,
- felületi érdesség fogalma, ábrázolása,
- az alkatrészek tűrése, illesztése, megadása rajzokon,
- egyszerűbb és összetettebb műszaki rajzok olvasása,

- alkatrész és összeállítási rajzok készítése,
- ortézisen, protézisen elhelyezett ízületi tengelyek ábrázolása,
- ízület hosszabbító sínezetek rajzolása, félkörsínek kiterített ábrázolása,
- zárszerkezetek, ortézis és protézis gyártmányoknál,
- négykörsínes készülék alkatrész és összeállítás rajza,
- lábprotézisek súlyvonal szerinti beállítása, típustól függően,
- combvégtagok statikai beállítása.
- a munkahelyre vonatkozó általános előírások betartása,
- a munkahely megfelelő kialakítása, helyes anyagátrolás, a közlekedési utak biztosítása,
- a különböző technológiák, munkafolyamatok végzése során a speciális biztonsági előírások alkalmazása (egyéni és csoportos védőeszközök, védőfelszerelések használata, segítő munkatárs feladatainak ellátása stb.),
- a munkahelyi baleseteknél a sérült számára elsősegély nyújtása, a balesetet kiváltó ok megszüntetése, a munkahelyi vezető, illetve a segélynyújtó szolgálat vagy a mentőszolgálat értesítése,
- közreműködés a baleset kivizsgálásában (jegyzőkönyv elkészítése, a szükséges információk megadása stb.),
- a munkahelyre vonatkozó általános tűzvédelmi előírások betartása,
- a különböző célra használható tűzoltó készülékek (por-, hab-, gázoltó) használatára vonatkozó előírások ismerete és a készülékek kezelése,
- a munkahely elhagyására vonatkozó ismeretek alkalmazása,
- a tűz- és robbanásveszélyes anyagok tárolására, szállítására, felhasználására vonatkozó ismeretek alkalmazása, az ilyen anyagokkal kapcsolatos előírások (nyílt láng használatára, dohányzási tilalomra stb. vonatkozó) betartása,
- az áramütéses balesetek elkerülése érdekében az elektromos készülékek vezetékjeinek, csatlakozóinak szemrevételezéssel történő ellenőrzése,
- az elektromos kéziszerszámok időszakos felülvizsgálatának elvégzése,
- a további balesetek elkerülése érdekében az áramtalanítás, a sérült kiszabadítása az áramkörből, az elsősegélynyújtás megkezdése,
- a munkahelyre vonatkozó általános környezetvédelmi előírások betartása,
- a szerelés, a javítás, az alkatrészek megmunkálása során használt segédanyagok (hűtő-, kenő-, üzem-, fűtőanyagok, tisztítószer stb.) kezelésére, tárolására vonatkozó előírások betartása,
- az elhasznált anyagok szelektív gyűjtése, szakszerű tárolása,
- a levegőszennyezés csökkentése, porelzsívás alkalmazása a hegesztési, forrasztási, mechanikus tisztítási munkafolyamatoknál.

b) A gyakorlati vizsga tartalma:

- gyártmánytervezés [pl. egy térdízületi gyulladás esetén alkalmazott rögzítő tok (ginitis) egy alkatrészének

megtervezése, az alkatrészrajz elkészítése, anyagválasztás, gyártási művelti sorrend elkészítése],

- vizsgamunka (megadott rajz alapján az ortopédiai műszerész tevékenységi körébe tartozó protézis, ortézis, készülék, tok stb., vagy egy önálló részegység elkészítése),

- gyógyászati segédeszköz kiszolgálása (a segédeszköz kiszolgálása orvosi rendelvényre és a vásárló, a beteg egyéni megrendelése alapján, vénykezelés, az orvosi indikáció értelmezése, a vásárló, a beteg testtávoli segédeszközökkel való kiszolgálása, esetenként méretvétel, az eszközök használatával, cseréjével, tisztántartásával és az esetleges ismételt felírás lehetőségeivel kapcsolatos tanácsadás, felvilágosítás, különböző kommunikációs technikák alkalmazása, kereskedelmi tevékenységgel összefüggő feladatok).

c) A szóbeli vizsga tartalma

- ortopédiai ismeretek:

- = az emberré válás evolúciós folyamata,
- = az ember mozgását megvalósító szervrendszerek,
- = a mozgás szervrendszerének lehetséges sérülései, a sérült mechanizmus korrekciója, illetve a sérült rész mechanikus pótlása,
- = a mozgás aktív és passzív szervei,
- = az ízületek alkotó részei, osztályozásának szempontjai,
- = a főbb izmok és az általuk létrehozott mozgások, síkok, irányok, tengelyek,
- = a biomechanikai alapismeretek,
- = a teherviselésre és a felfüggesztésre alkalmas pontok és felületek,
- = a gyulladáisos, bénulásos, deformitásos ortopédiai megbetegedések,
- = a ficamok,
- = az ortopédiai megbetegedések konzervatív kezelése,
- = a csonkolás, a csonk élet- és kórtana,
- = a csonkok különböző szempontok szerinti csoportosítása,
- = az alsó és felső végtag csonkok és protetikai ellátásuk,
- = a méretvételi szabályok,
- = az amputáltak higiénés problémái;
- anyag- és gyártásismeretek
- = a fémek szerkezete,
- = a vas-szén ötvözetek szerkezete,
- = mechanikai vizsgálatok,
- = az ötvözőanyagok hatása az ipari ötvözetek tulajdonságaira,
- = az ipari vasötvözetek hőkezelései,
- = a szabványosított ipari ötvözetek,
- = színesfémek és ötvözeik,
- = könnyűfémek és ötvözeik,
- = műanyagok,
- = egyéb az ortopédiában használt anyagok (textil, fa, gipsz stb.),
- = egyéb ipari anyagok,
- = korrózió elleni védelem (felületvédelem),
- = a fémipari technológia rendszerezése,
- = képlékeny alakítások,

- = lemezek alakítása,
- = technológiai és hibakereső vizsgálatok,
- = folyékony alakítás,
- = forrasztás és hegesztés,
- = forgácsolási technológia,
- = műszaki dokumentációk összeállítása és felhasználása,
- = anyagok, előgyártmányok megválasztása, anyagvizsgálatok,
- = alkatrészgyártás,
- = szerelés,
- = mérés és minősítés műhelyben, mérőszobában,
- = minőségbiztosítás,
- = üzembe helyezés, üzemeltetés,
- = karbantartások, javítások;
- testtávoli eszközök
  - = az emberi járás, a járás zavarai,
  - = az ember járásmodellje,
  - = járás segédeszközei,
  - = botok és adaptációk,
  - = a könyökmankók,
  - = a hónaljmanók,
  - = három- és néglábú botok (tripadok, quadripadok),
  - = járó állványok, rollátorok, görgős székek, járó asztalok;
- kereskedelmi, vállalkozási, munkajogi, szervezési és vezetési ismeretek
  - = jogszabályok alkalmazása, az adott témára vonatkozó törvények, rendeletek összegyűjtése, a jogszabályokban bekövetkező változások naprakész követése, értelmezése a szakmai útmutatások alapján,
  - = a kereskedelmi és áruforgalmi tevékenység,
  - = a kulturált, felelősségteljes kereskedői magatartás és esztétikai érzék,
  - = a kereskedelmi munka felelősségteljes, igényes végzése,
  - = a fogyasztócentrikus, a vevő, a beteg érdekeit mindig mérlegelő szemlélet, amely a tisztességen és a jó emberismereten alapszik,
  - = a gazdasági összefüggések feltárása érdekében a statisztikai módszerek alkalmazása,
  - = a gazdasági társaságok működésével kapcsolatos ismeretek,
  - = a munkaviszony, a tanulói jogviszony, a tanuló-szerződés létesítésével, megszüntetésével kapcsolatos alapfogalmak, jogszabályi előírások, különös tekintettel a szerződő felek jogaira és kötelezettségeire,
  - = a kollektív szerződéssel kapcsolatos alapfogalmak definiálása,
  - = a személyi jövedelemadó-előleg számítása,
  - = az adózási mulasztások jogkövetkezményeinek, az adózási morál lényegének megértése,
  - = a társadalombiztosítási járulékra vonatkozó előírások betartása,
  - = a költség és kiadás kategóriák megkülönböztetése, költségszámítás egyszerű példák alapján,

- = az álláskereső elméleti és gyakorlati tudnivalóinak alkalmazása, önéletrajz, pályázat,
- = a munkaszerződés fogalmának meghatározása,
- = a vállalkozói tulajdonságok megismerése, vállalkozói szemlélet megalapozása,
- = a termékek forgalomba hozatalához szükséges engedélyeztetés, nyilvántartás,
- = a vállalkozáson belüli és kívüli érdekegyeztetés,
- = szervezési feladatok elvégzése (tervezési, gyártási feladatok, a saját munkájának ésszerű megtervezése stb.), a szükséges kapcsolatok koordinálása,
- = termelésirányítási munkák elvégzése.

3. A szakmai vizsga értékelése

a) Az írásbeli vizsgarész értékelése

Az írásbeli vizsgarészt a Népjóléti Minisztérium által kiadott javítási és pontozási útmutató alapján egy érdemjeggyel (1—5-ig) kell értékelni.

b) A gyakorlati vizsgarész értékelése

A gyakorlati vizsgán végrehajtott feladatok értékelése során az alábbiakat kell figyelembe venni:

- a munka előkészítése, a munkaterület megszervezése,
- a feladat végrehajtásához szükséges eszközök kiválasztása,
- a feladat végrehajtásának szakszerűsége, minősége,
- a munkavédelmi, tűzvédelmi, környezetvédelmi és higiénés szabályok betartása,
- adminisztráció.

A három feladatot külön-külön érdemjeggyel (1—5-ig) kell értékelni. A gyakorlati vizsgarész végső osztályzatát a három feladatra kapott érdemjegyek számtani átlaga alapján kell kiszámítani, úgy, hogy az első és a második feladat érdemjegyét két-két jegynek kell számítani.

Elégtelen a vizsgarész végső osztályzata, ha bármely feladatra kapott érdemjegy elégtelen.

A részeredményektől függetlenül elégtelen a gyakorlati vizsgarész végső osztályzata, ha

- a vizsgázó alapvető — a beteg egészségét veszélyeztető — hibát vétett,
- a vizsgázó a munkavédelmi, tűzvédelmi, környezetvédelmi és higiéniai szabályokat súlyosan megszegte.

c) A szóbeli vizsgarész

A vizsgázók teljesítményét tantárgyanként külön-külön érdemjeggyel (1—5-ig) kell értékelni.

d) A szakmai vizsga értékelése

A szakmai vizsgán a vizsgázó teljesítményét szakmai elméletből és szakmai gyakorlatból kell értékelni.

A szakmai elmélet osztályzatát az írásbeli vizsgarész érdemjegye és a szóbeli vizsgarészen az egyes tantárgyakból kapott érdemjegyek átlagolásával kell megállapítani.

Elégtelen a szakmai elmélet osztályzata, ha az írásbeli vizsgarész vagy a szóbeli tantárgyak bármelyik érdemjegye elégtelen.

A szakmai gyakorlat osztályzatát a gyakorlati vizsgarészen elért osztályzat adja.

4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A szakmai vizsga a teljes szakmai ismeretanyagot át fogja, ezért a 10/1993. (XII. 30.) MüM rendelet 7. §-ának (1) bekezdésében foglaltakon túl a szakmai vizsga egyes részei alól felmentés nem adható.

5. A szakmai vizsgára jelentkezés feltételei

Iskolai rendszerű képzés:

- szakmai egészségügyi alkalmasság,
- az OKJ-ben rögzített idejű szakképzésben való részvétel,
- a képzési követelmények sikeres teljesítése.

Iskolai rendszeren kívüli felnőttképzés

- szakmai egészségügyi alkalmasság,
- középiskolai végzettség,
- minimum kétéves, a szakmában eltöltött — igazolt — szakmai gyakorlat (az ortopédiai műszerész szakmunkás-bizonyítvánnyal, szakmai bizonyítvánnyal, illetve e szakképesítések „jogelődei” bármelyikével rendelkező jelentkező mentesül az előzetes szakmai gyakorlat igazolása alól),
  - = szakmai képzésben való részvétel
  - = gimnáziumot végzettek részére 4 féléves,
  - = szakirányú szakközépiskolát végzettek részére 3 féléves,
  - = középiskolai végzettséggel és ortopédiai műszerész szakmunkás-bizonyítvánnyal, szakmai bizonyítvánnyal, illetve e szakképesítések „jogelődei” bármelyikével rendelkező részére 2 féléves szakmai képzésben való részvétel.

A szakmai vizsga előzőekben nem szabályozott kérdéseiben a 10/1993. (XII. 30.) MüM rendelet előírásai az irányadók.

V. Egyéb tudnivalók

A népjóléti miniszter a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében felsorolt szakképző intézményeken túl a szakmai vizsga megszervezésére más intézményt nem jogosít fel.

III. rész HATÁROZATOK

A Miniszterelnök határozatai

A Miniszterelnök 9/1998. (III. 16.) ME határozata

a hágai Nemzetközi Bíróság Dunával kapcsolatos döntéséből adódó kormányzati feladatok ellátását segítő Tanácsadó Testület tagja lemondásának elfogadásáról

Hankiss Elemérnek, az MTA Szociológiai Intézete igazgatójának a Tanácsadó Testületben viselt tagságáról történő lemondását — eddigi munkáját megköszönve — elfogadom.

Horn Gyula s. k.,
miniszterelnök

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.
A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Kiss Elemér. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1–3.
Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: Nyéki József vezérigazgató.
Szerkesztőségi iroda: Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon/Fax: 266-5096.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál, 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 118-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: Tel./fax: 117-9999, 266-9290/245, 246 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönypoltjában.

Éves előfizetési díj: 33 264 Ft. Egy példány ára: 70 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 35 Ft.

A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407